

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SÖNDAGEN DEN 4 DECEMBER 1921.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖG

GRUNDLAGD-AV

FÖR KVINNAN OCH HEMMET FRITHIOF HELLBERG

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTÖR:
EBBA THEORIN.

SPÅR I SNÖN. EN VINTERBILD FRÅN FJÄSTADS-UTSTÄLLNINGEN I KONSTNÄRSHUSET I STOCKHOLM.

Bilder till Christina Nilsson-minnet återfinnas ini numret.

VERGILIUS OCH AENEIDEN — AV OLOF RABENIUS

LYCKLIG GENOM DEN RENA njutning den högsta konsten skänker, har jag läst igenom den nya svenska översättningen av Aeneiden och samtidigt begagnat tillfället att läsa Vergilius överträffade latinska poesi. Jag förstår den beundran, som förmått hela århundradens yppersta smakdomare och diktare att i Vergilius se mänsklighetens störste skald. Voltaire har sagt: »Homère a fait Virgile, dit-on; si cela est, c'est sans doute son plus bel ouvrage». Voltaires sekel hade icke mycket sinne för den naiva skönheten i de forngrekiska eperna men uppskattade så mycket mera Aeneidens enhetliga komposition och genomtänkta form. Det vore emellertid fullkomligt oriktigt att jämställa Aeneiden med pseudoklassicitetens ledsamma epopéer, till vilka den onekligen i mer än ett hänseende tjänat som förebild. Den har vad dessa sakna: åskådighetens kraft och den äkta poesins visionära tanke. Man kan spörja om icke Aeneidens 6:te sång överglänser alla de försök, som av andra skaldar gjorts att nedtränga i Hades. Odysséens Nekyia och Dantes Inferno må var och en ha sin omätliga storhet, enligt mångens mening skall dock Vergilius' dikt med sin klarhetsmättade mystik och sitt profetiska patos ta segerpriset. En jämförelse mellan Vergilius och Homeros behöver icke med nödvändighet utfalla till den förres nackdel. Vid sidan av den ioniska skalden, som bekymmerslöst öser ur den folkliga traditionen och därvid följer sin egen inspirations flöde, är Vergilius den om sina konstnärliga uttrycksmedel fullkomligt medvetne diktaren, som bespeglar sin ingivelse i tankens klarnade ro och med fast hand binder den till en idé och leder den till ett mål.

Den idé, Vergilius följde i utförandet av sin stora dikt, var att förhålliga Rom genom att leda dess ursprung tillbaka till heroers och gudars värld. Vi behöva här icke mer än flyktigt erinra om att det är Venussonen Aeneas' flykt från Troja, hans irrfärder på haven och kusterna och slutligen hans grundande av det nya väldet i Italien som är diktarens ämne. Julius Aenas' son, gav en t. o. m. i namnet antydd förbindelse mellan romarnes stamfader och kejsarätten. Som professor Bergman framhåller i sin inledning, bidrog Vergilius med sin dikt att verka för den patriotiskt-religiösa förnyelse av romaranden, som låg Augustus så varmt om hjärtat. Tanken på Roms framtida storhet är den axel, kring vilken berättelsen välver sig; tillika skulle samtiden känna förpliktelsen av den makt och glans, som gudarna förutbestämt åt romarfolket. Hännyftningar på Roms historia sticka överallt fram i dikten, t. ex. i Carthagoepisoden, där den dödligt kränkta Dido frammanar Hannibals ande:

Stig ur min aska fram en gång du hämnare väldig,
du som med eld och svärd skall förfölja dardanernas söner!
Nu och i allan tid, när helst ett tillfälle bjudes,
strand före krig mot strand, mot vågorna rese sig vågor,
svärd må blixtra mot svärd mellan dem, mellan
sönernas söner!

* Vergilius, Sagan om Aeneas. Svensk tolkning av J. Bergman. Förra delen: Sångerna I—IV. P. A. Norstedt & Söners förlag.

De mest majestätiska siarorden i hela dikten äro de, som Anchises i Elysium uttalar till Aeneas om Roms kommande världs-uppgift.

Andra med konst mer mjuk skola giva en ande
skapa — det tror jag dem om — livslevande bilder
tala med kvickare mun och himmelens välvande
mätta med mätstång upp och säga oss stjärnornas
Du skall råda med makt över folken, romare,
Din konst denna skall bli. Bjud fred, bjud ordning
Skona den ödmjuk är och de övermodiga nedslå.

Tyvärr äro de latinska versernas stälklang icke särdeles lyckligt återgiven på svenska av Bergman, som på detta ställe icke är i höjd med sin egen bästa översättningstalang.

Den glänsande överskådligheten och den episka plastiken i Aeneidens bildspel kunna aldrig upphöra att väcka kännarens beundran. Det är marmorreliefer, ofta framställande våldsamt upprörda scener, vilka linda sig som en fris kring ett tempel, samma tempel, tyckes det, varom skalden talar i Georgica.

Jag tvivlar på att det någonsin lyckats en skald i samma grad som Vergilius att förena livets rörelse med framställningens ro. Har kärlekspassionen någonsin blivit så monumentalt skildrad som i sången om Dido? Och hur det stormar och brusar i berättelsen om Trojas undergång, och likväl vilken väldig bildverkan uppstiger ej ur skildringen vågor! På skaldens glänsande deskriptiva konst kan man som exempel ta Laokoonepisoden; den uthärdar nästan en tävlan med Vatikanens marmorgrupp. I den ädlaste klassiska stil äro även de tavlor, diktaren utrullar, av trojanernas tävlingslekar på Sicilien. Knapphetens skönaste bildstyrka i en mängd scener och figurer. Man minns Nepetunus' huvud uppdykande ur vågen:

Vred var nu havets gud, men ur dunkel och tigande
lyfte han huvudet lugnt och såg över vågornas yta.

Alla poesiens tekniska hjälpmedel har denne store mästare i sin hand. Hur konstfull är t. ex. ej ordmålningen av stormen, som bryter fram, sedan Neolus släppt vindarna lösa. Icke för intet har Vergilius alltsedan medeltiden varit en aldrig sinande källan för undervisningen i retorik och poetik.

I Hadessången — Aeneidens sjätte — lära vi känna Vergilius som religiös siare och mystiker. Konst och visdom förena sig här med varandra, som ett diadem virar sig kring en panna. Jag ville kalla denna sång för en av mänsklighetens heliga urkunder. Vad den cumæiska sibyllan lärt Aeneas — och Vergilius — kan i djupsinne mäta sig med vad Diotima lärt Sokrates. Redan poetiskt sett är scen efter scen i denna sång av en underbar suggestiv kraft, skildringen av drömmarnas och sorgernas hem i Hades eller målningen av andarne, som flocka sig på stranden av dödens flod.

Mödrar och mognade män och förbleknade hamnar av hjältar,

gossar i lekens år och flickor, som ännu ej älskat, ynglingar, lagda på bår inför grånade fädernas ögon.

Liksom en senhöstdag vid den första frosten i skogen
falla otaliga löv, eller som till soliga stränder
flockar fly över havet av himmelens flyttande fåglar
— ingen har täljt deras tal, när kölden jagar dem fjärran,
Bedjande stodo de där och tiggde att snart komma
händerna sträckande fram mot den andra, den väntade stranden.

En av de scener, som outplånligt ristar sig i minnet, är likaså Aeneas' möte med Didos skugga. I slutet av sången höjer sig Vergilius' föredrag till prästerlig högtidlighet, vare sig han ger de dystra bilderna av de fördömdas plågor i Tartaren eller han lyfter oss till sin strålände vision av Elysén. Märkliga äro de ord om skuld och straff, om själavandring och inkarnation, som skalden förkunnar genom sibyllans och Anchises' mun. Det är som om slöjan lyftats från dödsrikets hemligheter. Aeneidens sjätte sång jämte den fjärde eklogen, där skalden siar om en kommande fridsfurste, vilken den fromma uttolkningen identifierat med Kristus, äro huvudgrunderna för den religiösa auktoritet Vergilius åtnjöt under medeltiden. Man erinre sig exempelvis, vilken roll han fått sig tilldelad i Dantes världsdikt. Ur tron på Vergilius', som det tyckes, magiska visdom hade redan tidigt utvecklats sig föreställningen att han vore en trollkarl, och i denna egenskap figurerade den store skalden i populära legender. Man ändrade t. o. m. hans namn från Vergilius till Virgilius (av virga = trollstav). Med följande verser springer skaldens filosofiska djup i dagen:

Jordens och himmelens rund och det genomskinliga havet,
månens lysande klot och solens och stjärnornas även,
allt har en levande själ, en tänkande ande besjälad
hela vår synliga värld och lever och bor i dess byggnad.

Det finns knappt någon skald i världslitteraturen, vars personlighet förefaller så älskvärd och intagande som Vergilius! Horatius kallade Vergilius hälften av sin själ och prisade det milda behag, som mu-serna förlänat honom.

Han hade därvid främst Georgica i tankarna, denna tjusande lärodikt, som doftar av löv och honung. Aeneiden är och förblir dock Vergilius' huvudverk. Den ädla måtta, som härskar i sången om »vapen och hjälten» är harmoniskt sammanstämd med skaldens egen blida humanitet.

Det är, som man förstår, intet ringa värv, som åligger en översättare av Aeneiden. På förhand är uteslutet att kunna ge en fullt värdig modern stildräkt åt ett sådant unikt mästerverk. Under sjuttonhundratalet överflyttade Adlerbeth Aeneiden till svenska, en för sin tid litterär bragd. Det är emellertid självklart, att Adlerbeths tolkning nu skall vara föråldrad. Överallt stöter man däri på en av tidsstilen bunden, förstelnad diktning, som dock understundom ger plats för bestående skönheter. Det har sålunda varit fullt i sin ordning, att det Norstedtska förlaget med sin ypperliga serie antika författare införlivat en ny översättning av Aeneiden. Professor Johan Bergman, vilken förut gjort sig känd bl. a. som en

A.-B. P. THÖLDTE **PÄLSVAROR**
Butiken KUNGSG. 5 - Lagret HÖTORGET 14
AV ALLTID FÖRSTKLASSIGA KVALITÉER

LILLANS SISTA UPPTÅG — AV ERNST LUNDQUIST

GAMLA MOR OCH MOSTER VENDLA skulle nu äntligen resa hem till Alköpning i morgon bittida, och Ragna hade i kväll varit uppe hos dem på hotellet i ett par timmar för att riktigt prata om med dem och ta avsked litet vidlyftigare än som kunde bli möjligt nere vid stationen i morgon.

Ju äldre de båda gummorna blevo, desto svårare kändes det vid varje sammanträffande att skiljas från dem. Men detta deras sista Stockholmsbesök hade verkligen varit så prövande för Ragna, att det nästan var med lättnad hon såg dem resa. Den ständiga oro hon haft för de båda ganska hjälplösa varelserna, så snart hon inte hade dem direkt under ögonen, hade nästan gjort henne nervös, hon som annars skröt med att vara född utan nerver.

Allt skulle förstås ha gått lättare och lugnare, om hon kunnat ta emot dem i sitt hem i stället för att hyra in dem på ett privathotell, men under kristidens bostadsbrist hade Bertil och hon, för att alls kunna gifta sig, måst nöja sig med två rum och kokvrå långt upp i Vasastaden, och visserligen hade hennes man erbjudit sig att under gummornas vecka kinesa hos en kamrat i banken, men sådana offer tar ingen rättskaffens hustru emot.

Värst hade det varit att på gatorna hålla reda på den virriga och trots de sjuttio åren sprittande livliga moster Vendla, så att hon inte hamnade under en spårvagn eller en lastbil. Allt hade varit hjälpt om Ragna bara vågat bjuda henne sin vänstra arm, liksom hon hade sin massiva mor stadigt förankrad vid den högra. Men det låg utom det tänkbaras område tack vare mors ersonliga svartsjuka på systemen. Ragna hade visserligen vid ett kritiskt tillfälle gjort ett försök i den vägen, men moster Vendlas skinande lycksalighet att få gå arm i arm med sin avgud inför hela det avundsjuka Stockholm hade tagit ett snöpligt slut. Hon hade genast släppt taget då mor majestätiskt förklarade att om hon skulle nödgas vara med om att bilda ångvält och spärra trafiken, så ville hon hellre sitta hemma på hotellet. Följden blev att man aldrig visste var man hade moster Vendla: än var hon ett steg efter och trampade syster Nora på hälarerna — med flit, påstod denna —, än snurrade hon framför i sicksack med huvudet bakvänt — »som en hund», sade mor, »det fattas bara att du

hade en svans att vifta med» — och fick ta emot oupphörliga knuffar och glåpor av mötande. Än travade hon nere i rännen, hisnande nära biler, motorcyklar och andra livsfarligheter. Hon var nu en sådan impulsiv och oefterrättlig liten fjolla, och det var minsann inte underligt att hon ännu vid sjuttio år fått behålla namnet Lillan som häftat vid henne alltsedan hon låg i vaggan, ty hon var verkligen oförnuftig och ostyrig som ett barn.

Om hon åtminstone kunnat lägga band på sin exalterade kärlek till sin systerdotter, hade det inte uppstått så många slitningar. Men nog hände det väl tio gånger om dagen att mor, som ändå i själ och hjärta var mycket fästad vid systemen, kom med sådana piskrapp som t. ex.:

»Du komprometterar dig, Vendla. Folk kan ju tro att Ragna är din dotter och inte min. Vet du inte att det är strängt förbjudet för gamla mamseller att ha döttrar?»

Och då Lillan svarade med hänryckt min att hon skulle ha tackat Gud på sina bara knäskålar, om han verkligen, så ogift som hon var, hade skickat sin stork till henne med det änglabarnet Ragna i näbben, då fick hon veta att när storken begick sina fauter var det aldrig Gud som hade givit honom fel adress, och det var fräckt av Lillan att bara tänka sig i maskopi med Vår Herre om sådan skandal.

Men hur syster Nora än snärtade, bekom det inte Lillan ett dyft, hon skrottade så att hennes lilla trinda ansikte fick tusen rynkor som ett murket vinteräpple, sände Ragna en dusch av slängkyssar med bägge händerna och klippte av med sitt vanliga:

»Ja, se Nora är då så kvick och rolig, så...»

Under Ragnas avskedsbesök uppe på hotellrummet vid Vasagatan talades det bara om hur roligt de båda gummorna haft under sin Stockholmsresa, på cirkus, revyteater, biografier och kabareter. Var- enda kväll hade de varit ute på galej och alltid på ställen där glädjens fackla sprakade uppsluppna, ty märkvärdigt nog voro de annars så stridiga systrarna ense om en sak: allvaret skall man odla inom sig i tysthet, men ute i världsvimlet skall man bara plocka de bjärtaste, pikantast doftande örterna, som man sedan, då de ha vissnat, kan ta fram och sitta och lukta på där hemma i Alköpning, när man tycker

att man behöver pigga upp sig litet i vardagsstråket.

Men nu var det slut med fröjden för denna gång. Kvällen skulle ägnas åt packning, och sedan tidigt i säng, eftersom ta- get gick klockan åtta i morgon bittida — och i synnerhet därför att Ragna var hindrad att vara tillsammans med sina gummor i kväll; precis på slaget sju måste hon gå ifrån dem för att möta Bertil på Gustav Adolfs torg och fara med honom till hans bästa väns bröllop på Pelikan. Bertil, den ängeln, hade visserligen erbjudit sig att för vännerna ursäkta hennes uteblivande, om hon nödvändigt ansåg sig böra stanna på hotellet, men den rejäla och förståndiga mor hade strängeligen förbjudit sådant »pjåsk», och för moster Vendla var det en ganska avsevärd ersättning att hon på det viset fick den lyckan att skåda Ragna i stor bröllopstolett med naken rygg, löst släp och laxfärgat siden och få den näthinnebild av henne med sig i graven. Ty det hade nu i fem år varit ett avgjort faktum att varje gång hon — så där tre fyra gånger om året — träffade Ragna var det den sista. Men sådant fick bara tänkas i djupaste hemlighet, aldrig utsägas; den otäcka Döden fick man aldrig nämna, då kom han genast.

Och de båda gamla systrarna hade dessutom en panisk fasa för all sentimentalitet — mor av medfödd praktisk nykterhet och Lillan därför att hon visste hur lätt hon hade för att gråta och därigenom dra över sig en skur av bannor från syster Nora. Av det skälet blevo alltid avskeden från Ragna totalt fria från känsloutbrott. De sista samtalen höllo sig en mil från den farliga tåregränsen och kunde nästan kallas sorglösa och uppsluppna, som om man skulle träffas igen om ett par timmar. Det enda som visade att mor fäste någon djupare vikt vid dessa avsked från den enda dottern var att hon en gång för alla förbehållit sig att hon skulle vara den sista som tog farväl av Ragna. Moster Vendla skulle expediera sitt avsked först, så kort som möjligt, så att det blev sin mors avskedsomfamning Ragna allra sist fick ta emot vid tamburdörren strax innan den slog igen efter henne.

Lillan påstod visserligen att det inte alls var någon passionerad modersömhet som tog sig uttryck i detta förbehåll, utan att det bara kom sig av Noras gemena avund-

talangfull översättare av Prudentius, har haft det poetiska greppet på uppgiften, och Vergilius' egen sånggudinna har viskat honom mången lycklig ingivelse i örat. En jämförelse mellan hans och Adlerbeths tolkningar visar väl, att han hämtat åtskillig lärdom av sin föregångares verk, som hans eget dock genom sin moderna språkgjutning överträffar. Laokoonepisoden kommer till en ren och rik verkan även i sin svenska ram:

Plötsligt från Tenedos' ö i det lugna och speglande vatten
störtar sig, jättelikt, med väldiga ringlar, ett ormpar:
burna på havets rygg jämsides de klyva dess böljor,
halsarna sträckte sig upp stockstiva ur vägen, och blodrött
vajade nackarnas hår, men det övriga doldes i vattnet.

Ibland uttrycker Bergman väl fritt sin

frasering, som då han t. ex. låter Neptunus lyfta sitt huvud »ur dunkel och tigande havsgrund», vartill originalet icke har någon motsvarighet. Att enskilda verser och vändningar äro mindre lyckade, faller nästan av sig självt — här en oskön hexametrisk vers:

Människotal ej går från de inspirerade läppar —

men i det hela har man all anledning att skänka professor Bergman sin erkänsla för hans icke blott redbara och samvetsgranna utan jämväl poetiskt klangfulla tolkning.

Vergilius' beundrare sträcka sig allt från hans egna samtida över renässansens stormän Dante, Chaucer och Petrarca ned till en senfödd diktärädling som Tennyson, vilken på den nittonde hundraårsdagen av Romarskaldens död hyllade honom i ett

högstämt kväde som »Landscape-lover, lord af language» som »majestic in thy sadness» och som »golden branch amid the shadows» för att blott citera några uttryck i Tennysons dikt, vilken slutar med orden:

I salute thee, Mantovano, I that loved thee since my day began,
Wielder of the statliest measure, ever moulded by the lips of man.

I »glädjens härliga lundar» i Elysien ser Aeneas ädla skepnader vandra omkring, bland dem

siare fromma, som den gudomliga sanningen talat, de som med ädel konst hava människolivet förskönat

— ord, som vi osökt tillämpa på den store mantuanske skalden själv.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

sjuka mot sin stackars syster, som ju till och med var förbjuden att vara med ute i tamburen i det sista ögonblicket. Och den diagnosen var nog riktigare än Ragna ville erkänna ens för sig själv.

Hur livligt och glatt samtalet än var där uppe i hotellrummet, hade dock tre par kvinnoögon ej underlåtit att då och då förstulet smyga sig bort till mors väckarklocka där borta på spegelbordet och kanske försöka magnetisera minutvisaren till att sakta farten. Men den var obeveklig; nu pekade den på sex minuter i sju, och Ragna reste sig helt lugnt och utan tvekan, ty hon visste att ingen skulle göra den minsta invändning mot att hon gick.

Lillan gjorde opåmint vad som ålåg henne; hon gick fram till systerdottern, kramade om henne ett tag, precis så länge som det var tillåtet, tackade för allt roligt Ragna berett henne i Stockholm, önskade henne mycket nöje på bröllopet, och så — adjö, adjö, kära min lilla unge. Därpå försvann hon pliktskyldigast in i sitt lilla inre rum, men det var besynnerligt... hon vände sig om ett ögonblick i dörren, och i stället för de sedvanliga slängkysarna med tårade ögon fick Ragna ett skinnande avskedsleende, så tjuvpojsaktigt och nästan triumferande att det var mer än misstänkt...

Hela tiden medan Ragna satte på sig aftonkappan ute i tamburen och tog ett tämligen långvarigt men behärskat avsked av modern lyssnade hon spánt inåt rummen. Lillan var så underlig, hon hade bestämt något rackartyg för sig. Hennes rum hade särskild utgång till farstun; kunde det vara möjligt att hon ämnade trotsa förbudet att stå i sin öppna dörr då Ragna kom ut, för att stjäla ifrån syster Nora den sista skymten av idolen?

Men det var onödiga misstankar. Då Ragna stängde dörren efter sig stod hon och lyssnade ett par sekunder, men icke ett ljud hördes från moster Vendlas rum. Hon hade inte tid att hämta upp hissen. Hela vägen utför de tre trapporna kunde hon inte tänka på annat än Lillans triumferande min och det tysta skratt som förgäves sökt dölja sig i det gamla barnsiktets hundra rynkor.

Men då hon steg ut på Vasagatans trottoar fick hon lösning på gåtan. Där stod Lillan mitt framför henne, barhuvad, utan så mycket som en sjal över sig i den pinande vårblåsten, och i samma sekund kände Ragna hennes hand om sin arm och hur hon sökte dra henne med sig, och hon hörde Lillans skadeglada röst jollra:

»Kära min lilla unge, jag ska bara följa dig till hörnet. Nora måste väl inte stå i fönstret och titta ner?»

»Moster, hur understår du dig? Jag blir ond! Du förkyler dig! Gå genast upp igen!»

Hon tryckte på knappen och porten öppnade sig igen. Men Lillan slog ifrån sig med bägge händerna och tiggde så bevekande: »Bara till hörnet...»

Klockan slog sju i Klara.

»Ja, då går jag ifrån dig, och du får skylla dig själv», hotade Ragna och rusade några steg framåt trottoaren, men då hon vände sig om hade hon Lillan bakom sig, storleende, förtjust åt sitt upptåg.

»Du kunde väl åtminstone ha kastat på dig kappan», förebrådde Ragna.

»Inte var det tid med det... jag måste ju vara nere före dig...»

»Fy, Lillan, du är riktigt elak! Du vet ju att jag inte har tid att följa dig upp. Jag förlåter dig aldrig! Men kanske hissen är nere, då hinner jag väl sätta in dig i den...»

»Hissen! Den helvetesmaskinen! Ja, kan du få mig att gå i hiss, då kan du trolla! Hellre kryper jag uppför trappan på alla fyra...»

Ragna var riktigt ond.

»Om här finnes en poliskonstapel, skulle jag låta honom leda dig upp... det vore rätt åt dig!»

De stodo vid hörnet av Lilla Vattugatan, och hon såg sig omkring åt alla håll, låtsades titta efter en polis. Men så fick hon till all lycka se en bekant.

»Löjtnant Axelson!» ropade hon till honom just som han gjorde honnör och gick förbi. »Gör mig en förfärligt stor tjänst! Ta hand om min moster och följ henne till Privathotellet där borta, stoppa in henne i hissen och skicka upp den till tredje våningen. Jag skall telefona och tacka i morgon.»

Löjtnanten skrattade, gjorde honnör för Lillan och slog ihop klackarna så att sporrarna klingade, och i nästa sekund stegade den långa uniformerade räkeln arm i arm med den lilla barhuvade gumman framåt trottoaren och försvann i hotellporten med henne. Det hade gått så fort, och Lillan hade blivit så tagen med överraskning att hon varken kom sig för att göra motstånd eller ens vända sig om för att nicka avsked.

Ragna stod kvar och väntade, men löjtnanten kom inte ut, han hade tydligen följt Lillan uppför trapporna. Och med en ängslig tanke på Bertil, som stod på Gustav Adolfs torg och såg på klockan i var minut, kastade hon sig upp på den gula spårvagnen som just nu kom farande som en räddande ängel. — —

Klockan sju följande morgon väcktes hon av telefonen som ringde hårdnackat ute i stora rummet. Yrvaken tassade hon dit ut i bara chemisen. Det var mors röst:

»Vi kan inte resa i dag. Vendla började hosta som en galning mitt i natten, och sedan har ingendera av oss fått en blund i ögonen. Kom så fort du kan och skicka genast hit en doktor... med febertermometer.»

Ragna ångrade sig bittert att hon inte genast i går tagit Lillan om livet och burit in henne i hissen, innan hon hunnit förkyla sig. Tänk, hon hade stått där i tunna sidenblusen mitt i blåsten!

Efter en halvtimme var Ragna uppe på hotellet. Modern tog emot henne hyssjande. Vendla höll på att somna där inne.

A, en sådan förskräckelse i går kväll, då det ringde och Lillan stod ute i farstun fasthakad vid en främmande herres arm! Och så fjolligt hon bar sig åt, hon ville knappast släppa sin löjtnant, hon strök sig intill honom som en katta och klappade honom på bröstet och armen och var hon kom åt och skrattade som en toka och sade att Ragna aldrig skulle ha kunnat få in henne i hissen, men det gick som ett intet för hennes rara löjtnant, och om han bara vore med skulle hon kunna åka upp och ner i hissen en hel dag, det var det roligaste hon haft i Stockholm. Ja, om inte syster Nora tagit henne i armen och dragit in henne med våld genom dörren, hade hon väl stått där än och gastkramat sin löjtnant, som bara stod där och småskrattade och lät klappa sig...

»Du gav henne väl duktigt med bannor för hennes upptåg?» sade Ragna.

»Tycker någon det! Det nändes jag visst inte; jag var ju så dödligt rädd att hon skulle bli sjuk. Jag körde i henne en stor konjak, hjälpte henne klä av sig och bäddade ner henne under två resfilter och bägges våra pälskappor. Hon somnade snart, men Gud ett sådant skräll hon har hållit se'n klockan ett i natt, jag trodde hon skulle hosta upp både lever och lungor. Har du telefonerat till någon doktor?»

Då doktorn kom och hade gjort sin undersökning på den halvsovande och viljelösa Lillan, förklarade han att det kunde bli lunginflammation. Febern var ganska hög. Ja, han skulle komma tillbaka mot kvällen.

Men om kvällen var temperaturen ännu högre, och Lillan låg med feberklara, spelande ögon och talade om sin löjtnant... Nora hade varit gift hon, men se aldrig hade hon då promenerat på Stockholms gator arm i arm med en vacker löjtnant... en ljusblå löjtnant med silvergaloner och ståtlig som en prins... och i hissen hade han hållit henne om livet hela tiden med en arm som en järnklove, och hon skulle ha velat kyssa honom på armen, om hon bara vågat.

Men varken syster Nora eller avguden Ragna fingo den äran att vara med i hennes feberyrsel.

Doktorn föreslog Sabbatsberg, men gav genast damerna rätt, då de invände att det kunde vara farligt att rubba patienten, om det var lunginflammation.

I tre dagar låg moster Vendla tyst och eldröd i sitt lilla heta ansikte, där varenda rynka tycktes småle. Hon hade visst alltid något roligt hon tänkte på då hon var vaken. Syster Nora hade alldeles glömt bort att vara avundsjuk; hon lät sin dotter sitta hela dagarna och hålla den sjukas hand, och det var kanske det Vendla var så glad åt.

Om hon hade någon tanke på döden, så låtsade hon åtminstone inte om det. Bara en gång sade hon tyst till Ragna, så att inte syster skulle höra det:

»Skall Lillan ha risbasta nu för att hon har varit olydig? Men hu... låt henne inte stå i svarta skrubben...»

Och en stund därefter riste hon på axlarna som om hon frös och viskade:

»Svarta skrubben...»

Men så skyndade hon sig att säga med litet högre röst:

»Om en vecka är jag nog bra igen, och då skall det bli roligt att få komma hem till Alköping och kratta i trädgården...»

För det mesta låg hon tyst och frånvarande. Men då doktorn kom blev hon alltid upplivad och kunde till och med tala och svara litet med sin lilla myggröst. Men nog hände det mer än en gång att hon kallade honom löjtnanten.

Den fjärde natten hade hennes gamla utvakade syster gått ordentligt till sängs ute hos sig, och Ragna satt ensam hos den sjuka. Det var som om Lillan känt detta, ty hon slog plötsligt upp sina små onaturligt klara ögon, det kom ett skrattglitter i dem, och nu kom det fram, det där glädjeämnet hon legat och frossat på de sista dagarna. Hon sade i triumferande ton:

»Den där gången lurade jag allt Nora ändå... det var inte hon som fick säga sista adjö't till min kära lilla unge...»

Det var det sista ord Lillan sade innan hon helt stilla och varligt blev förpassad in i den svarta skrubben.

IDOZAN

Skadar ej tänderna.

är sammansatt efter läkarevetenskapens nyaste fordringar.

Effektivaste järnmedicin vid dålig matlust, blodbrist och svaghet. Rådfråga läkare.

Mycket välsmakande. Erhålles å alla apotek såväl med som utan alkohol.

KAMMA RAHBEK OCH THOMASINE GYLLEMBOURG.

TVÄNNE MÄRKESKVINNOR I DANSKT KULTURLIV. FÖR IDUN AV MARIA HOLMSTRÖM.

(Forts. och slut fr. n:r. 45.)

DU MÅ TRO, ATT JAG FÄTT EN OBEGRIPPLIG lust att resa till det sköna Sverige. Dina beskrivningar över de små ekorrharna som kila upp och ner på träden, de stora eldbrasorna som ständigt brinna utan nämnvärd kostnad i detta skogrika land, det småländska folkets enkla naturlighet — allt ser jag så tydligt för mig. Helt visst blir man i Sverige påmind om de gamla målningar och gamla tider, som vi två så mycket älska. Ja, Gud give att vi alla nästa sommar finge följas åt dit! År av mitt liv ville jag offra, om vår Herre behagade skänka min Gyllembourg denna glädje —”.

”För Guds skull tag dig i akt för berg och bergverk! Din försiktighet då du *hasade* dig ner utför det stora Taberg glädde mig. Vad gör det om andra le, blott din stackars mor slipper gråta!”

Sedan greve Taube väckt förslag om, att Heiberg skulle kvarstanna i Stockholm över julen och i samförstånd med ynglingen tillskrivit hans mor härom, antog dennas längtan efter sonen så sjukliga former, att Johan Ludvig såg sig tvungen att oförtövat besluta om hemfärd. Denna lyckades han få företagen med generalen von Helvig (Amalia von Imhoffs make), som i en god vagn och med rask fart ämnade sig till Heidelberg över Köpenhamn.

Så var då den unge diktarens vistelse i Karolineras och Bellmans Stockholm ett minne blott. Men de Bellmanska melodierna tonade ständigt för hans öra, och i sin tid bidrogo de till att skapa hans berömmelse, nämligen då han införde dem i sina med förtjusning mottagna vådeviller.

*

VII.

FORFATT. TIL EN HVERDAGS-HISTORIE.

THOMASINE GYLLEMBOURGS LIV liknade en av dessa åsktyngda ovädersdagar på högsommaren, då himlen från att vara bländande klar plötsligt överdrages med mörka moln, vilka plötsligt dela sig igen för att låta solen lysa fram för en flyktig minut.

Sedan hennes make under några år dragits med ohälsa, tillstötte plötsligt våren 1815 en öronsjukdom, en böld uppstod, som konstaterades vara livsfarlig, och efter få dagar inträffade döden för den blott 48-åriga mannen.

Slaget var fruktansvärt för de efterlevande. Snart visade det sig också, att husets ekonomiska ställning var fullständigt undergrävd. Allt gick till kreditorerna, och för andra gången i sitt liv måste Thomasine se sitt hem gå under klubban. Inflytelsrika vänner satte sig nu i rörelse, och Frederik VI visade sin välvilja mot Gyllembourgs änka genom att medgiva henne en årlig pension av 600 rdr.

Buntzen var vid denna tid död och det gamla hemmet upplöst. Thomasine nödgades därför skapa ett nytt litet hem för sig och sin son, där de under mångahanda bekymmer och svårigheter drogo sig fram. Johan Ludvig skötte alltfört sina studier så väl som litterära intressen. Vid 26 års ålder tog han doktorsgraden och hade redan då utgivit en del skådespel och diktsamlingar.

Som känd författare mötte det inga svårigheter för Heiberg att erhålla ett flerårigt re-

sestipendium. Och så for han då till Paris, ivrigt efterlängtd av fadern, med vilken han levde samman i tre år.

Medan Thomasine stavade på sin nya, svåra läxa: att leva skild från sitt allt och enda på jorden, den älskade sonen, vistades hon i huset hos en kusin, änkeman med flera barn, undervisade de äldre i språk och musik och vårdade med stor ömhet det minsta, en sjuklig liten gosse, vars hela kropp tillfölje skrofler var betäckt med sår. Denne gosse, Georg Buntzen, upptog hon till fosterson och behöll honom till hans i unga år inträffade död.

Vid återkomsten från Paris fann Heiberg ingen plats för sin räkning vid Köpenhamns universitet. Han nödgades då för ett par år resa till Kiel för att som lektor vid därvarande universitet undervisa i danskt språk och litteratur. Thomasine följde sin son till Kiel. Men de trivdes ej i denna tyska stad, där ingen brydde sig om att lära danska och återvände därför på vinst och förlust till Köpenhamn.

Målet för den unge Heibergs strävan var att kunna bjuda sin mor ett bekymmerfritt hem. Men hans utsikter voro alltfört mycket mörka. ”Sorger, missträkningar och förödmjukelser av alla slag”, skrev vid denna tid fru Gyllembourg i ett brev, ”voro vår dagliga lott”.

En dag föll det Heiberg in att efter franskt mönster skriva en ”vådevill” för den danska nationalscenen. Med *Kong Salomon* og *Jörgen Hattemager*, som uppfördes hösten 1825 (i Stockholm 1828), inträdde ett epokgörande omslag i Danmarks teaterliv. Det åktidanska motivet samt den kvicka och satiriska behandlingen av samfundsförhållandena gjorde stormande lycka hos en publik, som för längesen tröttnat på de medeltida hjältarna och hjältinnorna i Oehlenschlägers dramer.

Men Heibergs första vådevill blev också epokgörande för hans egen och moderns tillvaro. Lyckan syntes äntligen le emot dem efter de många årens bekymmer och motgångar.

Hur betydelsefullt det i själva verket var, att denna första vådevill skulle slå an, framgår av en biljett som Thomasine sände sin son och där hon, alldeles som under hans ynglingaår, med sin intuitiva uppfattning och vakna kritik söker hjälpa honom tillrätta. Hon skriver:

”Då jag icke vill störa dig i din brådska, skriver jag dessa rader för att säga, att jag i natt i mina drömmar på nytt kastat mig för dina fötter och med tusen tårar bönfällit

Kära läsarinna,

snart är årsskiftet inne. Ni har naturligtvis redan beslutat Er för att även under nästa år ha *Idun* i Edert hem.

Idun är kvinnornas tidning,

den gode rådgivaren i husliga spörsmål, men också ciceronen i litteraturens och konstens värld. — Prenumerera helst genast och se till att Edra vänner göra detsamma.

dig om att förändra versen om ”förnuft och uppenbarelse” i vådevillen. Det bedrövar mig så innerligt att du, så snart du hör tidens hane gala, är färdig att förneka den Herre och Mästare, som en var, om än med mindre *tro* dock alltid med *hopp* må följa till dödens port. — Det må nu vara hur det vill, om också en sublim idé ligger till grund för detta ditt infall, så kommer det att gå de flesta som mig: de förmå icke fatta den. Du skall blott utan nödvändighet såra många människor, och så förälskad får dock ingen vara i ett infall, att han tillåter sig något sådant och kanske dessutom får en och annan vän och gynnare till ovän. Du kan rentav förspilla den lycka vi vänta oss av denna vådevill. Påminn dig att jag förr genom utfallet av liknande dispyter fått rätt, så att jag, om jag också har ”des Schwärmers Hertz” i dyliska ting haft ”des Weltmanns Auge”. Offra detta infall för kloketens skull. Låt minnet om alla våra bittra dagar bjuda dig försiktighet. Giv din musa trängre skor, så att intet satyrspång blir henne möjligt. Hennes medfödda grace skall blott vinna därpå.”

År 1827 gav Heiberg stöten till ett nytt liv också inom den journalistiska världen. Det var nämligen då, som han begynte utge *Kjöbenhavns flyvende post*, den bästa estetisk-kritiska veckotidning som Danmark någonsin ägt, och där han med bitande kvickhet gisslar kälkborgerligheten, dilettantismen och okunnigheten — allt på grundval av Hegels filosofi, som han givit sig helt i våld.

En dag beklagade han sig för modern över, att han saknade det lättare stoff, varmed han plögade fylla en och annan spalt i sin tidning. ”Kära Ludvig”, utbrast hon bekymrad, ”den som ändå kunde hjälpa dig!” — ”Det kunde du nog, om du ville”, svarade sonen i lätt ton, tog sin hatt och gick.

Thomasine funderade. Att hjälpa och trösta hade blivit ett livsbehov för henne, och att nu veta Johan Ludvig vara i bryderi — Om en stund slog hon sig ner vid skrivbordet och började, fortsatte och avslutade ett *Brev fra en löjtnant til redaktionen af Den flyvende post*. Då hon fått sitt opus färdigt, sände hon det till sonen och lät fråga, om det kunde hjälpa honom i hans förlägenhet.

Heiberg upptog det anonyma brevet i tidningen. Det väckte stort uppseende, emedan det var skrivet i anknytning till en annons, som några dagar tidigare funnits införd i ”Adresse-avisen”. Man antog därför, att innehålllet var byggt på en ”verklig” händelse. I efterföljande nummer infördes åtskilliga svar på brevet samt nya inlägg från ”löjtnanten”. Härav utvecklade sig en art följetong, vars skilda delar senare fingo det gemensamma namnet *Familien Polonius*.

Vid denna tidpunkt gick Thomasine på sitt 54:de år. Aldrig i livet hade hon ägnat en tanke åt att framträda som författare. Men här visade sig från en ny sida det inflytande, som moder och son utövade på varandra.

Hennes första arbete var synnerligen svagt i kompositionen. Men bifallet, varmed det mottogs, gav henne lust och mod att fortsätta, och så skrev hon sin första novell: *En hverdagshistorie*, som även den inflöt i sonens tidning. Redan här framgick det, att hon tagit ett stort steg framåt, och novellen mottogs med stormande förtjusning av såväl

Kvalitets-möbler i alla förekommande stilar och prislägen

SVENSKA MÖBELFABRIKERNA
STOCKHOLM

Birgerjarlsg. 24

Hornsgatan 32

"DEN STORA VREDEN" I NY UPPLAGA

DET ÄR NU SEXTON ÅR, SEDAN Idun tilldelade Olof Högberg sitt pris för "Den Stora Vreden". — Men det var som om det svenska folket den gången ej kunde eller ville förstå värdet av den andliga spis, som här bjöds. Eller kanske lät det sig blint ledas av den Levertinska handen, som då dirigerade den litterära smaken, och från vilket håll förståendet liksom berömmet blott var halft. "Den Stora Vreden" blev ej den "succès-bok" man trodde, och Olof Högberg fick, sedan den första ryktbarheten delvis förflyktigt, ej det fulla erkännande och den rangplats, som tillkom författaren av ett bland den svenska litteraturens klassiska storverk.

Men tiden har efter hand gjort sitt omgestaltungsarbete, och det tyckes som om man härunder även börjat se de skatter, som funnos att hämta ur "Den Stora Vreden". Den första upplagan blev slutsåld och har under de senare åren ej ens stått att få på antikvariaten.

Då Olof Högberg i våras erhöi samfundet "De nios" stora pris, som då för första gången utdelades, kan detta betraktas både som en upprättelse och som fullt erkännande åt dik- taren och hans verk. Ett erkännande, som vackert tog sig uttryck i ordalydelsen av det priset åtföljande diplo- met: "— Såsom belöning för ett förtjänstfullt litterärt arbete och såsom en gård av tacksamhet för den nya na-

allmänheten som kritiken. Häref- ter använde hon sig för beständigt av pseudonymen "Forfatt. til En hverdagshistorie", och det blev hennes ständiga stråvan att anta- gas vara *en man*, något som ofta nog lyckades.

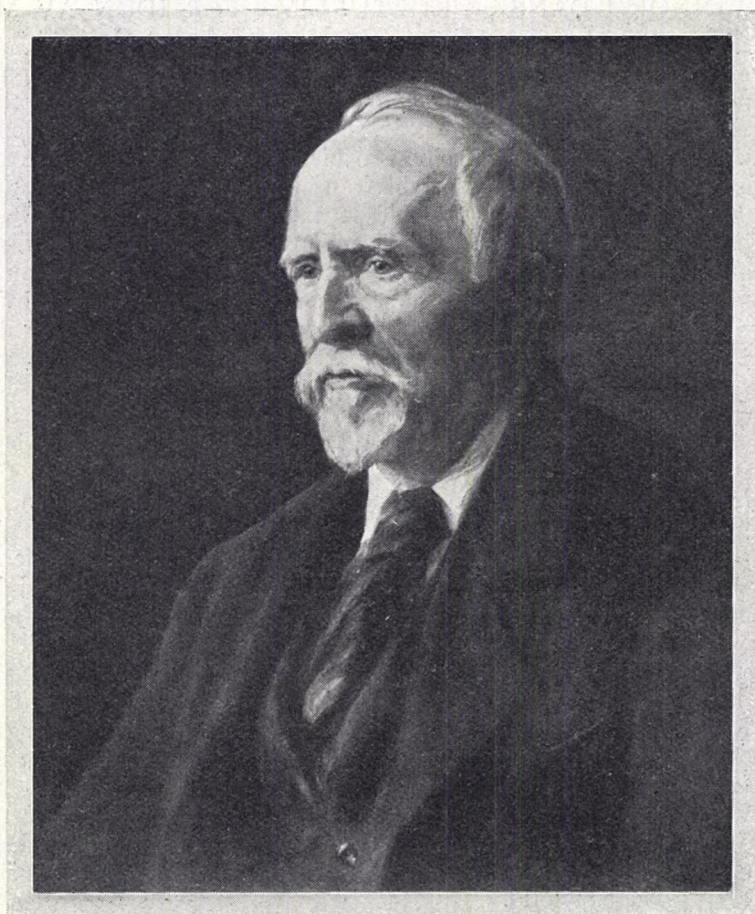
I detta fru Gyllembourgs första arbete att räkna med framträder såväl styrkan som begränsningen i hennes författarskap: den klara och flytande stilen, de ypperliga teck- ningarna av personer, situationer och miljöer, men också hennes mani för att allt skall "slu- ta lyckligt". De romantiska förvecklingar, genom vilka hon vill lyfta situationen till en högre sfär, bli henne också stundom över- mäktiga.

På kornet tagna äro de typer hon tecknar av dåtidens unga flickor, dessa på baler, kur- tis och allsköns grannlåt begivna förlovade och oförlovade mamseller av bourgeoisie. De äga all världens talanger, men de komma jämmerligen till korta när det gäller att skriva ett felfritt brev eller att skilja Thorvald- sens Mercur från Napoleons son.

Brister av denna art, som voro föremål för fru Gyllembourgs angrepp, ha givetvis för längesen försvunnit eller uppträda under andra former, men hennes teckningar härav ge ännu i dag ypperliga kulturbilder från en gången tid.

Man förstår lätt hur nödvändigt det var, att en så närgående hemlivsskildrare var och förblev anonym. Redan den omständigheten, att novellerna publicerades i Heibergs ansed- da tidning gav deras författare auktoritet, och det är tillfullo bevisat, att fru Gyllembourg genom sitt skriftställarskap höjde bild- ningsnivån och i många fall verkade förfin- nande och uppfostrande på tidens smakriktning.

År 1830 utkom den i psykologiskt avseen- de bästa av novellerna, nämligen *Slægtskab og djævelskab*. I detta arbete ser hon för första gången tillbaka på sitt eget liv och frammanar intryck och episoder från barn- domsåren.

Olof Högberg. Porträtt av Hildegard Thorell för Härnösands museum.

I den fängslade novellen *Aegtestand* (1835) skildrar hon sitt äktenskap med P. A. Heiberg. Gyllembourg uppträder— som redan omnämnts — i Sardes gestalt. Inte ens den lille Johan Ludvig (Anton) saknas. Här, liksom i alla sina kärlekshistorier, pläderar författarinnan för lidelsens rätt och håller så att säga sitt eget försvarstal inför den allmän- het, som en gång dömt henne så skoningslöst.

I slutet av 1830 upphörde Den flyvende post att utkomma, emedan Heiberg av Fred- rik VI kallats till lärare vid den nystartade militära högskolan. Fru Gyllembourgs noveller utgavs därför hädanefter på Reitzels förlag.

Vid 70 års ålder skrev hon sin sista bok: *To tidsaldrer*. Fylligt och karaktäristiskt skil- drar hon här motsättningen mellan revolu- tionstidens rika innehåll med dess jäsande tan- kar och idéer och den innevarande tidens däm- pade och matta känsloliv.

Även sedan Heiberg 1831 ingått äktenskap med den sällsynt begåvade skådespelerskan "jomfru Pätges", fortfor Thomasine att dela hemmet med sin son. De levde sitt liv, dessa tre, i stilla tillbakadragenhet, var och en upp- gående i en livsgärning, som tog dagens alla timmar i anspråk.

Intelligens-aristokraten Heiberg öppnade icke sina dörrar för mängden; det var tvärt- om blott de få och utvalda, som vunno inträde. Utan tvivel kändes det som en sann veder- kvickelse för honom, vars känsliga sinne allt- ifrån barndomen plågats av tungornas beskäftighet rörande hans familjeförhållanden och främst den dyrkade modern, att nu kun- na isolera sig och henne från den nyfikna yt- tervärlden.

Förutom hans själsbesläktade diktarbröder, till vilka hörde Henrik Hertz och Paludan- Müller, umgingos i hans hem män sådana

tionella fantasivärld, som Ni i och med Ert framstående verk "Den Stora Vred- en" öppnat för vårt folk."

Att detta verk nu ej längre kan få saknas i bokhandeln är ju helt natu- rligt. För alla dem som under senaste åren förgäves efterspanat "Den Stora Vreden", blir det säkerligen också till stor glädje, när den nu i dagarna kom- mer ut i ny upplaga. Den nya upp- lagen, som utges av Alb. Bonniers för- lag, inledes med ett intressant och be- lysande företal om Olof Högberg och hans verk av Ludvig Nordström. Och, tack vare en enkel och diskret hållen utstyrelse, är priset så pass billigt, att det tre delar stora arbetet i vidsträck- taste grad blir tillgängligt för allmän- heten. Utan tvivel kommer också ef- terfrågan och förvärvet av "Den Stora Vreden" att hädanefter bli så allmänt, att den inom en snar framtid verkligen är den nationens egendom som den bör vara. Skulle slutligen någon an- märkning göras på den nytryckta upp- lagen, så vore det att förlaget här gjort en oförklarlig och godtycklig uteslutning av författarens eget förord med rubrik: "Innan läsningen börjar." Detta korta kapitel hör oupplösligt ihop med "Den Stora Vreden", har dessutom sitt speciella värde och in- tresse och äger ingenting gemensamt med det ovannämnda företalet. Önskligt vore också, att det åter insattes på sin plats i följande upplagor.

MARIA RIECK-MÜLLER.

som J. N. Madvig, A. F. Krie- ger, D. G. Monrad samt bisko- parna Mynster och Martensen — den senare fru Gyllembourgs väg- ledare på det religiösa livets om- råde. — Stora bjudningar före-

kommo ytterst sällan. Men nära nog varje afton sedan fru Heiberg återkommit från tea- tern, strålade av ungdom och skönhet och uppeldad av sin triumfer, samlades en utvald liten krets till vederkvickelse efter dagens mödor, d. v. s. man förde djupsinniga samtal, föreläste ur det nyaste av den europeiska litte- raturen och sjöng Bellman.

Trots deras tillbakadragenhet voro få människor så omtalade och omdiskuterade som den Heiberg- ska trion. Alla kände ju Den flyvende Post och vä- devillerna, alla sågo och beundrade fru Heibergs sjäfulla konst, alla läste Hverdagshistorierne. Och varje detalj som kunde uppsnappas, den må ha varit hur ringa som helst, rörande "trions" privata liv, var välkommen. Inte minst älskade man att upphålla sig vid aftonsamkvämen. Ryktet hade åtskilligt att förtälja om elegansen och förfiningen vid dessa, om ostron och druvor i ostindiska skålar, om pärlande champagne i slipade glas, om rikedo- men av doftande blommor o. s. v. Man berättade också om de utsökta små frukostar, som fru Gyl- lembourg då och då gav i sina egna smakfulla, väl ombonade rum. Under minst 20 år var det Heiberg- ska hemmet centrum för det inflytande, som nådde vida; litet var ville man visa, att man var estetiskt utvecklingsmjöglig. — — —

Emellertid levde P. A. Heiberg sitt ensamma liv i Paris. Redan 1817, då hertigen av *Richelieu* efter- trädde Talleyrand som utrikesminister, entledigades han från sin befattning i departementet, ehuru med lönen bibehållen som pension. Härefter sysselsatte han sig huvudsakligast med skriftställeri. Alla hans avhandlingar i rätts- och statsfrågor såväl som hans intressanta *Erindringer* utgavs i Norge, där det rådde tryckfrihet. Kielerfreden 1814 gav honom enligt hans förmenande rätt att reklamera "gamla Norge", där hans stamträd stått, som sitt fäder- nesland, och han var ett ögonblick betänkt på att ditflytta.

Ingen dansk i Paris kunde vara mera tjänstvil- lig mot landsmän än P. A. Heiberg. Han värde- rade att de sökte upp honom, ja, fordrade rent- av denna uppmärksamhet. Men sedan den lilla höv- ligheten uppfyllts, visade han sig ytterst tillmötes- gående, och för många blev han med sina vid- sträckta förbindelser till ovärderlig nytta.

Att Heibergs oförsonliga känslor mot förra fi-

NERLIENS

KUNGL. HOVLEVERANTÖR
REGERINGSGATAN 33

Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

K. ANDERSON

PRAKTKATALOG
GRATIS OCH FRANCO

HOVJUVELERARE - OPERAHUSET - STOCKHOLM

ender och olika tänkande så småningom undergingo en stor förändring, framgår av följande vackra uttalande i ett brev till ungdomsvännen Rahbek. Sedan han uttryckt hoppet, att han och Rahbek skulle mötas på andra sidan graven, tillfogar han: "Och då, käre vän, få vi omfamna även våra ovänner, som kanske ha velat det goda lika så ärligt som vi fast på ett annat sätt."

Det var ju rätt naturligt, att då meddelandet om Gyllembourgs död nådde Heiberg i Paris, hatet till denna släcktes i hans hjärta, och att verkare känslor började röra sig gentemot hans förra hustru. Han uttalade sig emellertid icke härom i de brev, han skrev till sonen, och denne återigen nämnde aldrig moderns namn i sina brev till fadern.

Då tiden för Johan Ludvigs avresa till Paris närmade sig, väcktes många tankar och minnen till liv hos Thomasine. Hon kände, att den son som hon och Heiberg hade gemensam, var ett oslitligt band dem emellan, och hon började längta efter försoning med honom. Den första tiden under äktenskapet med Gyllembourg hade mörka drömmar om Heiberg oroat hennes natters sömn. Men under de lyckans år, som sedan följde, sköts minnet av honom i bakgrunden. Så kommo prövningarna slag i slag, och när dessa fostrat henne till en inåtvänd, tänkande, Gudhängiven själ, vaknade skuld-känslan. Hon begynte inse, att Heiberg grymt förorättats, att hon och Gyllembourg köpt sin lycka på bekostnad av hans.

I sådana eftertankens stunder såg hon den från sitt fädernesland bortjagade mannen sitta ensam i skymningen med huvudet lutat i handen, tänkande på henne med sorg och bitterhet i sinnet.

Johan Ludvig hade vistats nästan ett helt år i Paris utan att moderns namn blivit nämnt mellan far och son. Men den 9 nov. — Thomasines födelsedag — säger plötsligt gamle Heiberg: "Följ med mig ut; denna dag måste vi fira gemensamt!"

Då meddelandet härom genom sonens brev nådde Thomasine, föll en sten från hennes bröst, och hon beslöt att efter nära 20 års tystnad skriva till sin förre make. All den varma innerlighet, den ödmjukhet och barmhärtighet, som livet i så rikt mått utvecklats hos henne, framträdde i detta brev och smälte den sista isen kring Heibergs hjärta. Kanske såg han bilden av sin barnsligt ljuva, 17-åriga lilla hustru framträda i detta brev och sade så till sig själv: "Denna älskliga varrelse var en gång min, men jag förhävde mig över äganderätten till hen-

Lundagård i snö.

Olof Sundin foto.

A D V E N T.

AV OTTO HELLKVIST.

*Bidas befriaren
mer ej av folken?
Är icke siaren
längre den tolken,
som har förmågan
tecknen att tyda,
dem vi skall lyda?
Svara på frågan?*

*Har icke jorden en
framtid att hoppas?
Finns ej på borden en
blomma som knoppas?
Vem ansar lågan,
Vestas, på härden?
Vem räddar världen?
Svara på frågan!*

*Har ingen längtan mer
plats i vårt hjärta?
Finns ingen trängtan mer
bort ur vårt smärta.
Nås aldrig rågan
på det elände,
ödet oss sände?
Svara på frågan?*

*Svaret på frågorna
ber du förgäves.
Skummet av vågorna,
folkhatets, häves
än över landen
smutsande folken.
Än sitter dolken
redo i handen.*

*Än för nationerna
blodshämnden sjunger,
medan miljonerna
stupa av hunger.
Nifelhems vatten
skölja kring fälten,
draksådden-svälten
växer i natten. —*

*Hör då ej siaren
gryningens röster?
Stiger befriaren
icke ur öster
såsom det hänt
fordom i nöden?
Är nu blott döden
folkens advent?*

ne och förbittrade hennes ungdom genom min kall-sinnighet och hårdhet; straffet blev, att jag förlorade henne för alltid."

Heibergs svar var värdigt och mildt. Han säger sig redan för flera år sedan ha upphört att grubbla, över vilken av dem bägge som hade den största skulden och att önska en försoning med sin sons mor.

"Det brev jag nu fått mottaga", skriver han, "har våldsamt uppskakat mig till både kropp och själ. Dock ville jag ej ha varit denna häftiga sinnesrörelse förutan — — Mina dagar äro snart räknade, och jag ser deras slut lugnt emot, då nu den tyngsta av alla mina bördor blivit avvältad, en börda, som skulle ha tryckt mig ännu i graven — — Vad dig angår, kära Thomasine, spara dig för din son, som skall bli din ålderdoms tröst och glädje. Mig måste han snart lämna, det är nödvändigt för honom själv och hans plikt mot dig. Å min sida skall det kännas svårt att sakna honom, men en far bär alltid lättare en sådan saknad än en mor."

Att den mångåriga, bittera misstämningen mellan föräldrarna nu var hävd, blev till glädje inte minst för Johan Ludvig. Från att ha utgjort tvisteämnet dem emellan blev han nu bandet, som förenade dem. Faderns kärlek och aktning för modern levandegjordes som aldrig förr, när han såg hennes egenskaper förkroppsligas i sonen. Ty denne hade visserligen ärvt sin fars kritiska läggning och litterära begåvning, men till sin nelag och själsdanning var han moderns fullkomliga avbild.

Från och med försoningsstunden förde de bägge makarna en lugn och vänskaplig korrespondens. Men namnet Gyllembourg flöt aldrig ur Heibergs penna. Med det enda ordet *Thomasine* utanpå breven lades dessa i kuvert med sonens adress.

Redan tidigt började Heibergs syn att försvagas. Till denna stora motgång sällade sig även den, att han förlorade hela sin lilla hopsparade förmögenhet. Han måste därför sätta sig i skuld under Johan Ludvigs långa vistelse i Paris — en skuld som det tog lång tid och stora försäkelser för honom att återbetala. Ensam, och blind slutade P. A. Heiberg sitt liv den 30 april 1841, 83 år gammal.

Thomasine överlevde honom i 15 år. Hon insomnade nämligen den 2 juli 1856, även hon vid 83 års ålder och även hon — blind.

Till det sista bevarade hon sitt milda, ödmjuka väsen och den övertygelsen, att livets rikaste innehåll ligger i att *älska* och *bli älskad*.

Det är en förtroendesak

att köpa pälsverk. Vill Ni vara säker om att få ett äkta pälsverk, värd sitt pris, bör Ni ovillkorligen vända Eder till en fackman. Körsnär **Em. Lipschütz**, Grevturgatan 22, Stockholm, åtnjuter sedan gammalt sina kunders fulla förtroende.

MINA LEVNADS MINNEN

AV HELENA NYBLOM.

(Forts.)

OMKRING DEN HADE PLANTERATS omväxlande en väldig rosenbuske och ett stånd med vita liljor. Dörren till kyrkan stod öppen, och man såg den eviga lampan glöda som en ädelsten över altaret. Utanför risslade bäcken, och fåglarna sjöngo av full hals, men inne i kyrkan var det stilla. Den var helt överhängd med votivtavlor som bevis och tack för alla de under, man tillskrev Madonnans förböner. Hennes bild fanns över högaltaret, och den var alldeles olik alla bilder av henne, jag förut hade sett.

Det var tydligen en gammaltysk tavla. Ansiktstypen var inte italiensk, men det egendomliga med den var, att från ett öppet hål i pannan droppade blodet i tunga droppar ner för ansiktet. Vår värd kunde inte upplysa oss om, vad konstnären hade menat med denna framställning, och jag tänkte mig, att det skulle ha någon symbolisk betydelse. Kyrkan hette Maria Rast och var en vallfartskyrka, där många resande mellan Tyskland och Italien stannade för att frambära sina böner och önsningar. Aldrig har jag sett en kyrka med en skönare belägenhet.

Två gånger i veckan lästes mässan här klockan sju på morgonen, och där var då ofta fullt med arbetsfolk, som höllo sin andakt, innan de gingo ut till dagens gärning. Utanför dörren ställde de upp sina hackor och spadar, som de återtogo, då de gingo ut. Där var ingen musik, men alldeles tyst i kyrkan. Utanför de öppna dörarna hörde man bäcken rissla och fåglarnas jubelsång, och framför en lyste bergen i solen med sina vita gårdar och gröna ångar; och hela dalen doftade av vin. Intet under, att vår värd genast ville visa oss denna plats, som han ansåg för det bästa, han kunde bjuda på.

På nedre sluttningen av berget, där de stora skogarna börja, ligger Schloss Gandedeg.

En dag, då vi vandrade upp emot höjden, passerade vi dess stolta murar, innanför vilka det ligger med sina fyra allvar samma, tunga torn. Från skogen går man direkt in i slottet, men över dalen ligger det högt med sina terrasser och sina pergoler. Omkring det spruta inte mindre än fem springbrunnar upp ur jorden. Den, som är närmast slottet, har en stråle, lika hög som den gamla linden, varunder den väller fram, plaskande, svalkande i sommarhettan.

Slottet tycktes sova. Inga fönster stodo öppna, ingen mänsklig varelse syntes till. Ut över de tjocka murarna hängde murgröna tät och tjock som madrasser, över porten såg man kronorna av olika barr- och lövträd lyfta sig emot sommarluften. Jag fick en oemotståndlig lust att se, hur det såg ut därinne i det hemlighetsfulla slottet och gav mig till att ringa på porten, vilket mina gossar funno ganska vågsamt. En man, som var kastellan på Gandedeg, kom och öppnade, och på min fråga, om man kunde få se slottet, svarade han, att man inte blott kunde få se det, men, om man önskade, kunde man också bo där. Ägaren, en mährisk greve, var död, och

hans familj kom inte denna sommar till Tyrolen. Man hade inrättat olika rum i de stora våningarna, som man hyrde ut till främmande. För tillfället bodde här ingen, men om vi hade lust att taga slottet i betraktande, kunde vi välja oss vilka rum, som skulle passa oss för ett sommaruppehålle. Och därmed öppnade han porten för oss. Vi gingo över terrassen på en rak väg av stora flisor, som ledde mellan blomstergrupperna under härliga lövträd in till den väldiga porten. Därifrån steg man på en hög, brant trappa upp till första och andra våningen. Inte blott slottet självt var gammalt, allt, som fyllde det förskrev sig också från gamla tider. De stora rummen voro ganska sparsamt möblerade, men där fanns, vad man behövde, och alla möbler utmärkte sig för en värdig skönhet. Stora utskurna kistor, vackra skulpterade skåp, bekväma karmstolar med urblekt sammet, väggfasta, mycket breda sängar, utgjorde inventariet. Dörrarna voro breda och ganska låga i förhållande till rummens höjd samt försedda med väldiga, tunga lås, i vilka sutto några gigantiska nycklar. Man hade avdelat rummen, två och tre i sammanhang, och inrättat de minsta rummen till kök, så att man kunde ha sitt eget hushåll.

Vi valde tre rum i övre våningen, med de mest anspråkslösa, dit vi genast flyttade. Man kom till dem genom en lång trapphall, där en mängd olika rustningar funnos uppställda och varifrån man hade utsikt ned över dalen.

Först hade man att gå genom en stor riddaresal, där namnen på de olika ägarne, som i många århundraden hade ägt slottet, stodo att läsa. Redan år 1150 hade här bott en Egon Kuhn, Ritter von Tramin. På 1380-talet en annan Ritter von Kuhn gift med Elisabeth Belasio, och sedan en mängd Kuhner upp till våra dagar. Isynnerhet fantiserade jag över en dam, som hade hetat Pasqvaline Tramin och en annan, som hade burit namnet Potentiane von Fermian. — Kanske äro alla dessa namn välbekanta för invånarne i Bozen och Eppan. Mig föreföllo de som sago-gestalter, vars länge förgångna öde jag grubblade på, medan jag satt uppkrupen om mörnarna i det smala bågönstret, dit man steg upp för en liten trappa, och varifrån man såg djupt ner över hela dalen till bergen, som blånade över Venezien. —

Eva i paradiset

hade svagheten att tycka om äpplen och som bekant bragtes hon därigenom i vissa svårigheter. Det kom sig därav att hon råkade bita i en oriktig sort. Iduns äpplen voro ännu inte planterade. Älskvärda läsarinna, Ni har, tack vare Idun, lärt känna deras friska smak, deras stimulerande förmåga. Genom att skyndsammast prenumerera på IDUN för nästa år kan Ni fortfarande varje vecka njuta deras arom. Och till Edra vänner bör Ni säga: gack och gör sammaledes!

Innanför den stora riddarsalen fanns ett annat stort rum, där det ena tornet stack in och danade ett runt hörn, som användes som vår matsal. Mitt i detta rum, där min svärdotter och hennes lilla flicka bodde, sedan de kommit till mig från Italien, stod en enorm säng. Där innanför hade jag en liten sängkammare med välvt tak, och på andra sidan av mitt rum bodde gossarne i ett mycket enkelt rum, som nog hade varit betjäntrum.

Då vi flyttade hit från Eppanerhof, hade jag tagit en flicka från Eppan i min tjänst. Hon var inte alldeles ung, men såg mycket bra ut, med melankoliska svarta ögon och en ovanligt vacker röst. Jag kom att hålla mycket av henne, och vi följdes ofta åt för att köpa frukt, vin och grädde i landsbygden. Sedd vid dager, i fullaste solskens, hade Gandedeg förefallit mig bedårande. När solen försvann och natten blev riktigt kolsvart, kan jag inte neka till, att det ibland föreföll mig bra »unheimlich». Varje vrå i de oändliga gångarna, trapporna och mörka vråarna skulle passa utmärkt till att inhysa en rövare eller åtminstone ett spöke. Verkligt spökeri blev jag dock aldrig vittne till, men nog upplevde jag underliga stämningar och oförklarliga ljud, då mörkret sänkte sig över det gamla slottet.

En kväll då jag hade lagt mig till ro i min lilla välvda kammare, hörde jag min svärdotter kalla på mig från det stora rummet, där hon låg med sin lilla flicka.

»Mamma» sade hon ängsligt. »Vem är det, som går inne i riddarsalen? Det låter, som om flera hundra personer vankade av och an därinne utan uppehåll.»

Jag försäkrade henne att det blott var i hennes inbillning, och att det ju på alla gamla ställen finnas så många oförklarliga ljud bakom dörrar och tapeter. Hon bad emellertid, att jag skulle lämna oljelampan brinnande, då hon fann det kusligt att ligga i mörkret. Jag lämnade henne för att åter gå in till mig själv, men knappast hade jag kommit i säng, förr än en av mina gossar ropade på mig från sidorummet.

»Mamma», sade han. »Varför gå de i en oändlig rad upp för trapporna. Jag hör dem trampa och trampa utan uppehåll här utanför dörren och kan följa ljuden av steg ända ner i porten.»

Jag försökte överbevisa honom om det orimliga i att tro, att det var människoskaror, som traskade upp för trapporna på natten, men att det blott var oförklarliga ljud i tornet, men jag tillstår, att jag kände några kalla rysningar ner för ryggraden och inte alls var så modig och likgiltig, som jag lät påskina.

Emellertid förhöllo barnen sig nu stilla, och sommarnatten var så vacker, att alla hemska intryck försvunno vid det milda enformiga plasket från springbrunnen utanför mitt öppna fönster och synen av de stora blänkande stjärnor, som flammade över Grosse Penegal. Det var första och sista gången, jag hade blivit störd i min nattro. Men vår jungfru Lovisa Aloïs sade mig nästa morgon, att herrskapet på Gan-

(Forts. sid. 1158.)

Äkta Spets- & Sidendépôt

LINNÉGATAN 38

A. T. 197 00.

2 tr. HISS.

Riks Ö. 436.

Till utstyrselar!

Spetsar, Schweizerbrodyr, Linne- och Bomullsväv.

IDUNS INSAMLING — EN 13:DE ARBETSSTUGA?

Fru Julia Svedelius i ett ödemarkshem i Vittangi.

Arbetsstugan i Korpilombolo.

Belättna middagsgäster i Karesuando arbetsstuga.

Ett fattigmanshem i Nattavaara.

En vänlig vargflock i finnbygden. Fru Svedelius (+) jämte medhjälpare på inspektionsresa till arbetsstugorna.

Ett burget hem i finnbygden. På golvet ligger hö till skorna.

2,800 GÄVOR IN NATURA — REDAN FRAMKOMNA till målet eller på väg — och 1,211:06 kr. i kontanter — se där vad Iduns insamling för Norrbottens barn hittills inbringat. Den stora tillströmningen av penningbidrag — större än vi vågat hoppas i dessa ekonomiska depressionstider — har hos redaktionen

Juveler, guld, silver, nysilver, speciellt hushållsartiklar
H. KARELFELT, Juvelerare, Regeringsgatan 10
 STOCKHOLM

väckt en tanke, som vi förmoda även läsekretsen kommer att omfatta med gillande. Då behovet av varma vinterkläder fylles genom de tusentals gåvorna in natura skulle tidningen vilja anslå de influtna medlen till grundplåt till en ny arbetsstuga i ödemarken. Hur behjärtansvärt detta ändamål är framgår tydligt av brev och rapporter från arbetsstugerörelsens förkämpar och andra kulturens pionärer i dessa nordliga trakter. Så skriver t. ex. kyrkoherden i Hietaniemi i ett brev till fru Julia Svedelius att han, (som själv är far till tolv barn och lever i små ekonomiska omständigheter), vill skänka 200 kr. till en arbetsstuga. "Hade vi en liten grundplåt till en arbetsstuga, så skulle det dock vara en tröst att veta, den kommer uti en framtid. Skall det löna sig att utse en styrelse, då vi blott hava löfte om 200 kr.? ... Mer än en gång har jag avundats präster, som arbeta uti församlingar, där något kan göras för att förbättra medmänniskors sociala ställning... Allt går här sin tröga gång, åtminstone när det gäller utveckling. Ett glädjande undantag är det med svenska språket, ty det utbreder sig fort."

Hans röst är ej den enda som bevakande framhåller kravet på en arbetsstuga i Hietaniemi, och Idun hoppas, att tidningen talar med givarnas goda minne, när vi föreslå att då vi strax före jul överlämna resultatet till arbetsstugornas centralstyrelse, den önskan uttalas, att penningarna måtte användas till startande av en arbetsstuga i Hietaniemi. Säkert blir det ett gott omen, att denna arbetsstuga är byggd på små slantar och stora sedlar från hela Sverige; från skolbarn, arbeterskor, omtänksamma mödrar, godhjärtade affärsmän, från sjuksköterskor, från gruvarbetare, från stathustrar — alla ha bidragit. För att kunna grunda en arbetsstuga fordras väl minst 25,000 kronor. Det är mycket pengar, men vem vet? — kanske det ej vore oupphimmeligt att samla in dem på något år. För säkerhets skull vill Idun hålla sin penninginsamling för Norrbottens barn öppen även efter 1 dec. och vi hoppas få meddela ett riktigt vackert resultat i julaftonnumret.

Idun ber än en gång få framföra ett varmt tack till alla goda givare, kända och okända, för deras gåvor, likaså till fru Julia Svedelius, som åtagit sig det ansträngande arbetet att fördela och avsända de tusende julklapparna, till Röda Korset, som välvilligt tagit hand om transporten och därigenom givit oss garanti för att paketen tryggt nå sin bestämelseort, till de nitiska medhjälparna vid inpackningen, kanslisten i skolöverstyrelsen C. H. Nilson samt de raska expeditörerna från firman Harald Löfberg: hrr E. Qvarnström, Ivar Berg och John Westbom, som med liv och lust och intresse packade in de tusentals gåvorna på sin fritid sent på kvällen.

Hur paketen fördelats: klädesplagg packas upp, lackade julklappspaket befordras orörda.

Fru Julia Svedelius har i ett brev till redaktionen detaljerat berättat om julklappsinsamlingen. Hon skriver:

Helt visst vill ni meddela er varmhjärtade läsekrets vart de skänkta gåvorna kommit! Då vår sal och tambur bokstavligen fylldes av paket och min jungfru såg litet förskräckt ut, sade jag att: "det är bara kärlek från hela Sverige, som bärs hit, inlagd i paket."

Ja, sannerligen har inte genom Eder "de svenska hemmens tidning" visat, att det klappar varma hjärtan i svenska hem, hjärtan som förstå hur isklimatelets folk ha det, då kvicksilvret fryser i en landsände, där ur-tjälän ännu sitter i jorden t. o. m. sommardag, som t. ex. förhållandet är i Karesuando, beläget 26 mil norr om polcirkeln.

Samma dag som första sändningen avgick norrut — en av de första dagarna i november var det 42° kallt i Norbotten — så nog kom alla varma "Ollar" bra till pass!

Till följande platser har jag hittills expedierat insamlingsresultatet: Till Karesuando, Muonionalusta, Korpilombolo, Nattavaara, Junosuonda, Hietaniemi, Tärendo, Pello, Teurajärvi, Vittangi, Pajala, Jockmock, Arvidsjaur och Arjeplog.

De olika paket som kommit från Iduns redaktion äro först uppackade. Likartade plagg sedan lagda i sina högar, alla leksaker och småbarnskläder för sig samt dito kläder för vuxna. Sedan har jag så samvetsgrant som möjligt gjort fördelningen så att sakerna genom präster, sjuksköterskor och barnmorskor i Norrbotten (olika församlingar) komma till bästa användningen. Att Norrbottens 12 arbetsstugor, där kommunernas fattigaste barn äro inlogerade, klädda, närda och omvårdade, fått en riklig del av försändelserna har jag trott vara förenligt med givarnas önsningar.

Som det kommit till min kännedom att enskilda personer i finnbygden — och ej alls de mest behövande — satt sig i förbindelse med offervilliga människor söderut, ber jag eder om några tiggarebrev från enskilda skulle anlända, ej taga hänsyn

Femton kronor

voro före 1914 en rätt avsevärd summa. Nu gälla de knappast hälften och lika fullt behöver Ni ej ta mera ur Er portmonnä för att prenumerera på **Idun, hemmets och kvinnornas tidning**, för 1922. Uppskjut ej prenumerationen, och till alla andra inom Eder bekantskapskrets, som möjligen stå obeslutssamma, bör Ni givet säga: gör en klok handling — prenumerera på Idun!

EN PRAKTISK SPORTDRÄKT

SNART ÄR DET GLADA JULLOVET INNE och skolbarnen få tumla om i naturen, den vita naturen, hoppas vi. Antingen de få följa med till någon av major Littorins skolutfärder till Dalarna eller annars skola idka friluftsliv på landet eller i Stockholms närhet, är det en god sak om de ha en praktisk dräkt, som tål strapatser i skog och mark. Idun kan här lämna mammor, som vilja rusta ut sina barn till vintersport, förslag till en trevlig kostym, som lämpligen kan förfärdigas av vadmal eller corderoj, i brunt eller grått. Flickor och pojkar kunna ha fullständigt lika dräkt, men om så önskas, kan till flickdräkten höra en liten kort kjol. Mössan är försedd med öronskydd, som kan fällas ned vid stark köld, sportjackan har rymliga fickor, över de grova kängorna bär den lilla sportsmannen benlindor, som också kunna förfärdigas i hemmet. Meningen är att under jacka skall bäras en sweater. Mönster till denna praktiska och nätta barnsportdräkt, klippas av Stockholms Tillskärarakademi (fru Elvira Harms) i tre serier: för åldern nio år (tygätgång 1½ meter kjol ej inberäknad, av 140 cm. Brett tyg), 11 år (tygätgång 175 cm. och 13 år (tygätgång 2 meter). Beställningar på mönster kunna insändas till Mönsteravdelningen, Iduns Redaktion och åtföljas av två pappersettor (2 kr.) samt uppgift huruvida kjol önskas samt angivande av barnets ålder.

SERIEN AV LÄTTSYDDA UNDERKLÄDER

fortsattes i ett följande nummer. Här ett litet tillägg angående picoten till benkläderna. Ett sätt utom det i artikeln beskrivna är att sy med maskin en söm i den ritade langetten och sedan klippa av tyget en millimeter utanför samt virka i sömnen. Man får då ett gott fäste för virkningen.

till deras innehåll förrän ni hört vederbörande inom församlingen, om verkligt behov föreligger.

Hjälp där nöd finnes och sjukdom eller andra svåra omständigheter lägga hinder i vägen för självhjälp är en välsignad sak. Men tiggeri kan vara endast ett uttryck för lättja och snikenhet, och då blir det en moralisk fara.

Jag har ansett mig böra påpeka detta för att kanske i något fall för någon undanröja denna fara.

Till sist bara ett personligt tack för den glädje som beredes mig genom att få vara med om utdelningsarbetet. Man känner sig varm om hjärtat bara vid tanken på den värme och glädje, som gåvorna skola bereda. Goda medhjälpare dela denna känsla.

Stockholm den 24 nov. 1921.

Julia Svedelius.

Ett tack från ordföranden i lokalstyrelsen för Korpilombolo arbetsstugor.

Korpilombolo den 18 november 1921.

Tidningen Idun, Stockholm.

FÖR DEN SÄNDNING VÄRDEFULLA KLÄdespersedlar, som jag haft förmånen att genom Sv. Röda korsets Överstyrelse från Eder mottaga i och för utdelning till församlingens arbetsstugor m. fl., får jag härmed betyga mitt värdsamma, innerliga tack. Det är för mig tillika en glädje att nämna, huru dessa gåvor, dessa varma kläder, kommit synnerligen väl till pass, då vintern i år inträffat ovanligt tidigt och arbetslöshet och brist redan gör sig gällande i allt större omfattning för varje vecka som går.

För Sv. Röda Korsets Korpilombolo-krets
P. O. Petterssån, ordf.

Redovisning för paket och kontanta gåvor.

Paket från: Fru Elisabeth Lodén, Filipstad. Fröken Carlsson, Viby, Kolbäck. Astrid Steinvall, Eskilstuna. Elin Varholm, Vara. Okänd (fina kläder). A. Kjellerstedt, Målerås. E. Ölander, Hernösand. Anna Johansson, Körtebo. Anna Engströmer, Uppsala. Greta Höglund, Veda (till en 4 års flicka. Dr Gustav Asplund, Stockholm. Okänd. Doktorinnan Blockert, Svärtagård. Selma Ohlson, Svärtagård. Okänd. Holmgren, Perstorp. Okänd. D. Petersson, Sjöboda, Ålem. Hedvig Pehrsson, Nyhem, Helsingborg. S. Thulin, Vexjö. Från flickorna på Kristineberg till Små vänner i Norrbotten. Fru Stern, Karlstuna. Gunhild Larsson, Örebro. V. Jansson, Elgarås. Fru Dagmar Mörck, Sundsvall. Sparre, Mariedal. Okänd. Flamén, Borås. Larson, Norrköping. Erikson, Göteborg. Okänd, Stockholm. E Nordenskiöld, Borås. E. Petterson, Linköping. Christianson, Götene. E. Johnson, Norrby, Bankekind. Hulda Svensson, Hellevik. Hanson, Göteborg. Okänd. Idunläsarnas: julklapp till Norrbottens barn, Kihlblad, Skara. N. Getterström, Eksjö. Anderson, Sölvesborg. Anderson, Eslöv. Okänd Idunläsare. Okänd Idunläsare. J. Johansson, Starekulla, Broddarp. E. Nordenskiöld. E. Friberg, Trälleborg. Okänd Idunläsare. E. Alstermark, Finnskoga, Häljes. Anna Laurell, Uppsala. Elsa Gustafson, Västerås. S. Johanson, Lasarettet, Mora Näset. Okänd. Marie Louise Ekman. Okänd. Bellan Widman. E. Lindberg, Munkedal. Okänd. E. N. S. Jakobson, Gränna. Möllersten, Storvik. A. Lindén, Norrköping. Okänd. Bottnaryd. Marie Risberg, Göteborg. Okänd. M. Bergenheim, Kungsåker. Frida Gustafson, Hälsingborg. Okänd. Ester Berggren, Karlshamn. E. Hedén, Fallerum. Vallerstad, Steininge. Ljungdahl, Alvesta. Okänd. G. Thomée, Malmö. M. Bendelin, Vestkinds. Hilda Södergren, Vexjö. Okänd. Möllersten, Storvik. H. Siverntson, Mölnlycke. Signe Nyberg, Vänersborg. Okänd, Göteborg. M. Wickberg, Lysekil. Gully Petterson, Linköping. M. Lundmark, Skutskär. Alma Johanson, Birka, Malkom. Okänd. Tekla Anderson, Sjögestad. Okänd, Alvesta. Okänd, Alvesta. A. Lyckholm, Näs. J. Viking, Söderköping. Anna Petterson, Bjälbo gård, Bjälbo. Från Kerstin Larson, Flyinge. Från Claestorps Säteri, Katrineholm. Nanny Bengtson, Helsingborg. 4 okända paket. Hilma Tidholm, Skara. Stig Væreland, Wrebo, Ljungbyhed. Skolflickor i Bredebolets folkskola.

Förut redovisade medel: 907:90. Dica Cratz, Ramkulla, kr. 10; Fru Ellen Eriksson, Uppsala, kr. 5; Aina Carlsvärd, Norrköping, kr. 30; Johansson, Östersund, kr. 10; Astrid & Bo, då deras mamma ej hinner sy något, kr. 10:—; Djursholms Husmodersförening, inkomst av konsert, kr. 200:—; S. Össjös skolas elever, kr. 3:16; H. Svensson, Falkenberg, kr. 10; Inkomst av utlottat hardangerbroderi, kr. 25; Summa Kr. 1,211:06.

KAPPA BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB + GÖTEBORG

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Här nedan inflyta ett par recept av de utmärkt väl bakade småbrödssorter, som å den lyckade småbrödstavlingen utställdes av fröken Ellen Karlsson, Amiralsvägen, Saltsjöbaden.

Vad syltkakorna beträffar, menas nog med citron att det skall vara cedroolja samt att mandeln skall vara skällad. Dessutom också att först uttages en kaka, och så åter en, vilken sedan den uttagits i mitten med ett helt litet mått faststrykes på den ej uttagna kakan, varefter syltet först då lägges i den bildade lilla fördjupningen.

Syltkakor.

225 gr. smör, 125 gr. socker, 115 gr. potatismjöl, 180 gr. vetemjöl, några droppar citron, $\frac{1}{2}$ tsk. bakpulver, 30 gr. malen sötmandel.

Beredning: Smöret tvättas och röres vitt med sockret, varefter citronmandeln och mjöl blandat med bakpulvret tillsättes. Tages ut med runt mått, en liten ring på mitten med sylt i. Blir omkring 70 st.

Farmors kringlor.

250 gr. vetemjöl, 190 gr. smör, 1 ägg, 65 gr. socker, 1 liten msk. vatten, 30 gr. vaniljsocker, en knivsudd kardemumma, 1 tsk. citronsaft och en tsk. bakpulver knådas väl samman. Smeten rullas till en fingerlång korv, och delas i små lika stora delar, som rullas ut och formas till kringlor, bestrykes med vatten och vändas i socker och mandel.

Fyllda kex (hjärtan).

1 dcl. pilsnerdricka, 80 gr. socker, 250 gr. majjenmjöl, 200 gr. smör, vetemjöl.

Till fyllning: 1 tsk äggvita, 5 msk. florsocker, några droppar citron.

Beredning: Sockret smältes i drickat, majjenmjölet röres och smöret inarbetas, samt så mycket vetemjöl att degen blir fast. Kavlas ut mycket tunn; uttages med mått, gräddas i ej för varm ugn. Till mellanlägg blandas florsockret, äggvitan och citron väl tillsammans och en annan lägges över så att kakorna bli dubbla med samma sidor emot varandra.

*

IDUNS KÖKSALMANACK.

SÖNDAG. *Frukost:* Njurbröd, smör, bröd, ost, kaffe, vetebröd och hembakta skorper. — *Middag:* Avredd kalvbuljong med vermiceller, (buljongen kokt på de utskurna benen från kalvsteken), späckad kalvrullad, potatis, lingon eller gurka, äppeltårta med maräng.

MÅNDAG. *Frukost:* Stekt salt sill med brynt lök, potatis, smör, bröd, kaffe eller te. — *Middag:* Stekt fläsk och bruna bönor; äppelsoppa med russin.

TISDAG. *Frukost:* Hårt stekta stångryttare med kokt eller stekt potatis; smör, bröd, kaffe. — *Middag:* Kokt kabeljo å la Wörishofen (se Iduns köksalmanack n:o 39), potatis; enkel chokladpudding.

ONSDAG. *Frukost:* Sillgratin, smör, bröd, kaffe eller te. — *Middag:* Kall, skivad kalvrullad (från söndagens stek), med varm sås, helstekt potatis, varm citronsoppa (se Iduns köksalmanack n:o 40).

TORS DAG. *Frukost:* Ängkokt salt sill i låda överlagren med smält smör och 1 hackat ägg; nykokt potatis; smör, bröd, ost, kaffe eller te. — *Middag:* Ärtor och fläsk; fattiga riddare med lingon.

(Forts. fr. sid. 1156.)

deg, greve Kuhns, aldrig sover utan att ha ljus brinnande. Här fanns så många besynnerliga ljud, som annars oroaden en i mörkret. Oaktat det paradiska läget var det dock en ganska bekymmersam tid, vi tillbringade på Gandeg. Min svärdotter var klen och kunde blott sällan gå ut, och det var ganska besvärligt att föra hennes lilla flicka ner för de höga och branta trapporna för att promenera. Gossarna hade allvarsamma ting att tänka på, och jag hade blott litet pengar för mitt ganska stora hushåll. Ännu hade jag väl litet kvar av mitt arv, och så förtjänade jag ganska bra på mina sagor, som jag just på den tiden skickade hem till Sverige.

Och när jag ibland hade tid, företog

FREDAG. *Frukost:* Bräckt falukorv med stuvad potatis; smör, bröd, kaffe. — *Middag:* Pudding på kalvsteksrester och ris; brynt smörblandat växtmargarin eller tomafsås; "röda toppar" med gräddmjölk.

LÖRDAG. *Frukost:* Uppstekt kalvstekspudding (rester sedan föreg. dag), smör, bröd, kaffe eller te. — *Middag:* Stekt hälleflundra i skivor, kokt potatis; kall majsenpudding med saftsås.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Njurbröd (för 6 pers.). — 1 stor helstekt njure med en del av sitt fett (detta senare omkr. 2 hekto), 2—3 dcl. finhackat kokt el. stekt kött (här köttet från kalvbuljongen), 6—8 msk. mjölk, 1 ägg, salt, peppar. — *Till stekning:* 12 skivor vitt bröd, 2 msk. blandat smör och växtmargarin, mjölk. — Njuren stekes löst med sitt fett och får kallna, varefter den jämte fettet hackas mycket fint. Det hackade köttet tillsättes, och det vispade ägget samt så mycket mjölk iblandas, att man får en tämligen stadig massa, vilken avsmakas med peppar och salt. Brödskiivorna, vilka böra vara tämligen stora och minst 1 cm. tjocka, doppas hastigt i mjölk och beläggas på ena sidan med njurmansan till nära 1 cm:s tjocklek. Fettet brynes i stekpannan, och brödskiivorna lägges i denna med den färsbelagda sidan nedåt. Räcker smeten, breder man under stekningen ett tunt lager därav på övre sidan, innan skiivorna vändas. Njurbröden uppläggas på varmt fat, pannan urvispas med litet svag buljong, och såsen slås omkring tillika med sitt fett.

Avredd soppa med vermiceller (för 6 pers.). Omkring $\frac{3}{4}$ lit. ljus buljong (från kalvben, senor e. dyl.), 1 stor msk. smör, 2 msk. mjöl, 1 msk. citronsaft, peppar, salt, 1 äggula, 1 msk. grädde. — *Att lägga i soppa:* 1 $\frac{1}{2}$ hekto smala vermiceller kokta i $\frac{1}{2}$ lit. buljong. — Smör och mjöl fräsas, och kalvbuljongen jämte spadet från vermicellerna påspädes småningom. Soppa får mycket saktas koka under lock 15—20 min., varefter den avsmakas med kryddorna och uppslås i den heta soppskålen, i vilken äggulan och grädden vispats. De varmhållna, väl avrunna vermicellerna iläggas, och soppa serveras het. — *Anm.* Om så önskas, uteslutes äggulan, då 2—3 msk. tjock grädde tages i stället.

Späckad kalvrullad (för 12—15 pers.). Omkr. $\frac{3}{4}$ kg. kalvkött (det här för lämpligaste stycket erhålles av ett på längden klivet kalvlår — drygt 1 hekto späck, några kvistar persilja, 1 msk. salt, $\frac{1}{2}$ tsk. vitpeppar, 2 msk. smörblandat växtmargarin, kokande vatten. — *För såsens avredning:* 1 liten msk. smör tillika med avskummat fett från skyn, 2 msk. mjöl, kokande vatten (eller svag buljong), stekskyn, 2—5 msk. tjock grädde.

Sedan steken med en vass kniv nått befriats från alla ben, gnides den med vitpeppar. Den bultas lätt och späckas på insidan med hälften av späckstrimlorna, dessa rullade i den hackade persiljan. Steken vikes sedan dubbel och ombindes hårt och på flera ställen med fina snören, förut doppade i hett vatten, och späckas sedan på yttersidan med resten av späckstrimlorna. Smöret bredes kallt i en långpanna på så stor yta som steken upptar, denna iläggas, varefter pannan inskjutes i varm ugn. När steken är vackert brun, beströdes den med salt och får färdigsteka i minskad värme grad under flitig ösning samt spädning vid behov. Efter omkr. $\frac{2}{3}$ tim. bru-

jag underbara vandringar i det härliga landet. En av de vackraste och intressantaste utfärderna gjorde jag en sommardag med min yngste son, då vi sågo många av de märkligaste gamla slotten i trakten. Litet högre än Schloss Gandeg ligger Schloss Englar. Det är en stor, klumpig byggnad, som ändå har något hemtrevligt över sig. Den ligger på en framskjutande plåtå, och man har därifrån en storartad utsikt över dalen. Medan vi bodde på Gandeg var Schloss Englar bebott av en österrikisk konstnärsfamilj, som hyrde slottet för en obetydlighet.

Högre upp låg Schloss Freudenstein, som ännu hade en ägare, som bodde där. Namnet Freudenstein passade utmärkt till slottets läge, som var så sällsynt glatt och

kar steken vara färdig, då den kan läggas i en värmd avlång stekkastrull — detta om arbetet måste undangöras i förväg — varefter såsen beredes som vanlig steksås, vilken, om så erfordras, kan varmhållas i en kastrull, placerad i en annan till hälften fylld med hett vatten. — Snörena avklippas, och steken skäres tvärs över i lagom tunna skivor, dock skäres ej mera, än som kan beräknas åtgå för gången.

Äppeltårta med maräng (för 6—8 pers.). — $\frac{1}{2}$ rund sockerkaka (som ej behöver vara nybakt), $\frac{1}{2}$ lit. äpplen, $\frac{2}{2}$ dcl. vatten, 1 dcl. socker. — *Marängmassan:* 2—3 äggvitor, 4 msk. strösocker, 1 tsk. vaniljsocker. — Äpplena skalas tunt, delas i halvor och kokas sakt i sockerlagen så att de bibehålla sin form men ändå äro genomkokta. Den halva sockerkakan klyves tvärs igenom i två lika tjocka halvor, vilka läggas bredvid varandra på ett fat med den skurna sidan uppåt. (Fattet bör helst vara av silver eller av eldfast porslin eller eldfast glas som tål svag ugnsvärme). Äppelkoppotten fördelas på kakan, och den hopkokta lagen slås över. Överst bredes marängmassan, vilken om så önskas pikeras med strimlor av skällad mandel. Fattet införes i svag ugnsvärme — hinner eller kan ej ugnen avsvlas får ugnsluckan stå på glänt — och användes ej eldfast fat utan ett av vanligt porslin, (enkelt sådant!) placeras detta på ett par på ugnsbotten placerade vedträn. När marängen är ljust rostfärgad är den färdig. Serveras med vaniljsås. Om så önskas, utbytes marängmassan mot hårt vispad, med vaniljsocker smaksatt grädde, som i sista stund bredes som en tjock driva över äpplena; i detta fall uteslutes givetvis vaniljsåsen.

Kabeljo å la Wörishofen (för 6 pers.). Drygt 1 kg. kabeljo, vatten. — 1 lit. vatten, $\frac{1}{4}$ lit. mjölk. Sås: 1 msk. smör, 3 msk. mjöl, 2—3 dcl. gräddmjölk, litet av spadet, socker, peppar. *Till garnityr:* 6—9 vetebrödsskivor, 1 msk. margarin, 3—4 msk. riven ost. Kabeljon vattenlägges hel som den är och får ligga i vatten med 3—4 vattenombyten. Vid varje gång vattnet bytes, borstas och skrapas skinsidan väl. Vid sista bytet skäres fisken i stycken, stora som ett halft spelkort, varefter den påsättes och får ytterst saktas koka omkr. 1 tim. i vattnet, utblandat med mjölken. — Smöret och mjölet fräsas, gräddmjölken påspädes tillika med så mycket av spadet att en pikant brytning uppstår, och såsen avsmakas med litet peppar och socker. Den avrunna kabeljon iläggas, och kastrullen sättes på ytterst svag värme, tills anrättningen serveras. Den uppläggas på karott eller djupt serveringsfat och runt omkring instickas trianglar av ugnstrostade smörgåsar. (Brödskiivor bestrukna med växtmargarin och beströdda med riven ost, vilka ställas på plåt och så hastigt brynas i ugn.)

"Röda toppar" (för — pers.). $\frac{1}{2}$ lit. stark, god saft, 1 knapp lit. vatten, omkr. 2 dcl. potatismjöl, $\frac{1}{2}$ dcl. vatten. Saft och vatten få koka upp. Potatismjölet utröres i det kalla vattnet och redningen nedvispas, varefter krämen får under vispning koka 5—6 min. Den uppstjälpes i ej för små kaffekoppar, förut sköljda med vatten och beströdda med helt litet socker. Då anrättningen skall serveras, uppstjälpas de små puddingarna på ett glas- eller porslinsfat och kringslås med tunn grädde. *Anm.* I stället för potatismjöl kan $\frac{1}{2}$ dcl. sagogryn användas, vilka då saktas få koka först i vattnet och sedan med saften.

(Forts.)

härligt. Det var beläget mycket högt, och mitt framför det gick den sidodal in från Adigedalen, där Bozen är beläget. Man såg på avstånd alla dess vita hus och kyrkor, dess trädgårdar och vinplantager, och bakom den lilla staden höjde sig Dolomiterna i all sin mäktighet med Schlern som en jättestor förpost. Från terrassen på Freudenstein hade man hela detta vidsträckta panorama inramat av vinrankorna, som den mest ideala tavla. — Vi voro också inne i slottet, som för tillfället stod tomt, och jag beundrade den smak, som härskade i rummen, vilka blott innehöll mycket få, men utmärkt vackra gamla möbler, bland annat breda väggfasta sängar med kostbara sängöverkast av sammet och brokad.

(Forts.)

Bomullstygger - Möbeltygger - Gardiner
Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättäkta.
Prover sändas. Preciserat godhetfullt vad Du önskar.
Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

5.- Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp, Sthlm. Fraktfritt Kr.

5.-

OMKRING CHRISTINA NILSSON

Christina Nilsson. Taget på Wik strax före hennes sista utländska resa.

Christina Nilsson i Ryssland, på väg till björnjakt i sällskap med sin första man. Vid denna farliga jaktutfärd visade sångerskan tapperhet och skjutskicklighet och besegrade även björnen.

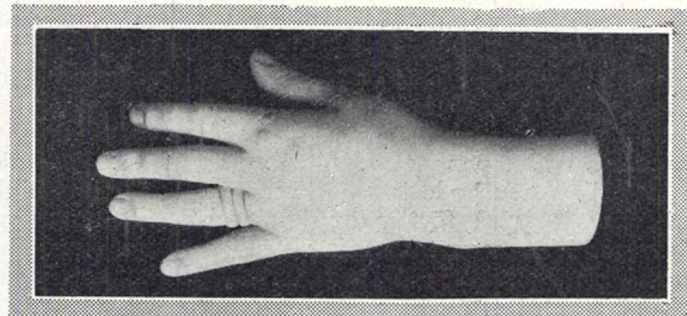
Christina Nilssons Wik.

Praktfull rysk skål med emaljnläggning. Gåva till sångerskan vid en rysslandsturné.

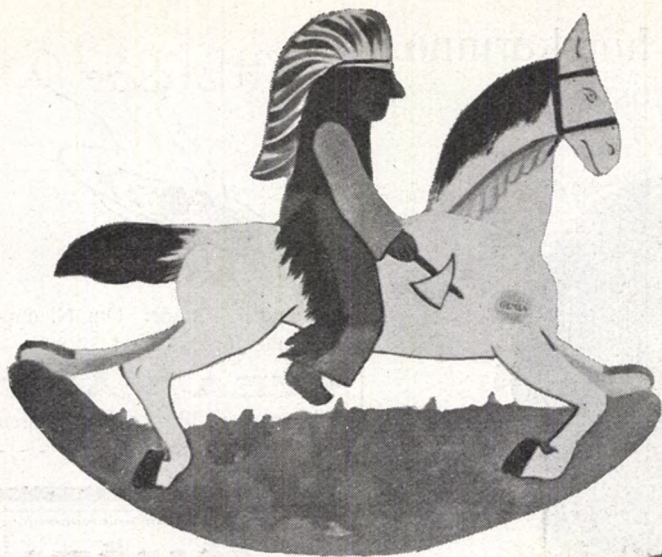

Det inre av Christina Nilssons födelsehem, torpet »Snugge», med Christina Nilssons broder.

Christina Nilssons hand, modellerad av L. A. Malenpré.

JULENS LEKSAKER

Texas Jack på sin vilde springare av trä blir nog populär hos småpojkar

Om man drar denna apa i svansen, gör den grimaser, som äro oemotståndliga.

En välförsedd speceri- och delikatessaffär från N. K., så stor, att ägarinnan får rum innanför disken.

Detta är den sistfödde i sprattelgubbarnas talrika släkt.

Julgubben finns i år till salu i leksaksboden, $\frac{1}{2}$ meter hög och rödklädd.

En trevlig kälke från Gemla, ny för året men gammaldags till formen.

LEKSAKERNAS PRIS ÄR BARA HÄLFTEN mot i fjol — så lyder det glada budskapet från leksaksbodarna. Detta är egentligen den största nyheten i år på leksaksmarknaden — antalet nya leksaker är minimalt — men den är ju också värdefull. Småttingarna kunna alltså motse julen med stora förväntningar. De återse alla de gamla goda leksakerna, som fröjdat generationers hjärtan. På N. K., där en brokig skara dockor virvla omkring på karusell till glada revymelodier, hitta de bland nyheterna en cykel i ek, betydligt billigare än de vanliga cyklarna, och en silkespudel, som nog blir en mycket såld leksak och skämtartikel till julen. Gemla har flera nya kälkar, utom den här avbildade, ljusblå till färgen, även en slags bobsleigh på trissor, tydligen tillverkad för stockholmska väderförhållanden och barmark och en "spark", där passageraren kan sitta bekvämare än på de vanliga fordonen av detta slag. I Santessons tennaffär, som snart kan fira sitt hundraårsjubileum, finnas pojkarnas älskade soldater i gamla och nya variationer. Nu kan man få både kung Gustaf, prins Carl, prins Gustaf Adolf och drottningen stöpta i tenn, slaget vid Lützen — vilket år var det, småttingar? — tyskar och fransmän och formar att gjuta både krigiska attribut och fredliga lantgårdar i. En trevlig sak, som kostar cirka 2 kronor, — är ett tryckeri med gummityper, och de minsta roccofaten i tenn jämte skedar bli ett förtjusande nyförvärv för dockmatsalen.

Fem medlemmar av Käthe Kruses stora och världsberömda familj: husarofficeren, Talla, Kathrinchen, lütt Matten, Margarethen, Jaköble, minsta babyn och Rotkäppchen.

Överraskande
resultat
nås alltid med
**GAHNS
TVÅLAR**

Hemkonsulenten Fru IDA HÖGSTEDT

uttalar sig i tidningen IDUN 13 november på följande sätt:

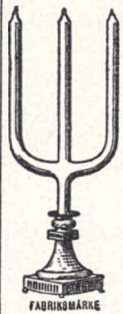
"Vid bakning utan jäst har

Rumford Bakpulver

använts, och har detta på ett utmärkt sätt motsvarat alla förväntningar i den vägen".

Julstämningens symbol

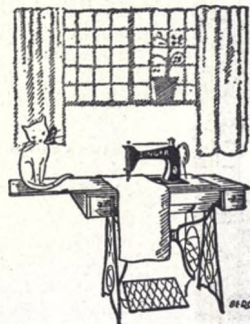
är framför allt annat
ljus, ljus o. åter ljus!

I största urval:

Grenljus,
Julgransljus,
Antikljus,
Kronljus,
Lyktljus m. fl.

Liljeholmens Stearin-
fabriks Aktiefabrik
Kungl. Hovleverantör
STOCKHOLM
Illustrerad katalog på begäran.

SINGER
Hemmets Symaskin

Ett vackert ansikte!

Understundom när man går gatan framåt, möter man helt plötsligt ett ansikte, så fint och älskligt, att det outplånligt inristas i ens minne. Vad är det då, som framkallar denna oemotståndliga charm?

Vad vi kalla "ras" och kultur, får sitt allra bästa uttryck i en fin, vacker hy. Den som har en dylik, kan aldrig verka fränstötande, simpel eller all-daglig.

Man bör aldrig låta huden bli blek, askgrå, livlös, vanställd av por-maskar — "ett vanprydande utslag". Det är

varje kvinnas plikt mot sig själv att hålla sin hud så mjuk, klar och ren, att hon redan vid första påseendet väcker beundran. Var och en är ansvarig för sin huds utseende, var och en kan, så att säga, välja sin hy själv. Huden förändras för varje dag, den gamla dör och ersättes med ny. Börja i dag vårda eder hud med

Pr burk kr. 2:—

Vid en tids behandling med SYSTER ELLAS salva kan man vara säker på en fulländad vacker, vit och fin hy.

Finnes hos alla Apotek, Sjukvårds-, Parfym-, Färg- och välsorterade Specerihandlare,
A.-B. PARFUMERI LOUISE, Stockholm.

Vita Husets härskarinna.

Av NILS WIDSTRAND.

Mrs Florence Harding.

EN AV DE MEST DUGLIGA OCH hänförande värdinnor Vita Huset någonsin haft.

Detta är omdömet om den nya härskarinnan i Vita Huset i de officiella och sociala kretsarna i Washington.

Mrs Florence Harding, presidenten Warren G. Hardings maka, är en av de kvinnor, som graciöst förenat charm, takt och intelligens med affärskvinnans handlingsförmåga.

Hon inträdde i Vita Huset vid en av de mest händelserika perioder i dess historia — händelserik vad presidentens fru beträffar. Antag att någon helt plötsligt blev verkställande direktör för ett större bolag, som behövde såväl dennes som hans makas tjänster, och att på en gång trettio millioner nya aktieägare inregistrerades i bolaget. Det är precis fru Hardings ställning. Förenta Staterna tillökades med så många aktieägare, när nyligen den 36:te nödvändiga staten ratificerade den kvinnliga rösträtten och Secretary of State Colby inaugurerade den som lag i konstitutionen. Kvinnorna ha alltid spelat en stor roll i Washingtons sociala liv, och nu är deras inflytande känt i landets alla hörn. (Därom hoppas jag få tala med Iduns läsare i en annan artikel.)

Fru Harding har gjort ett sällsynt imponerande intryck i landets huvudstad. Hon är fullkomlig som värdinna. Och att vara en god värdinna är ofantligt viktigt i hennes ställning. Bland hennes gäster figurera Europas högsta adelsfamiljer. Hon måste förstå att utjämna all friktion mellan ambassadörskan från St. James hov och riksdagsmanskans från Amerikas Grönköping, som innan riksdagsmannen gifte sig med henne var uppsasserska på samma Grönköpings enda »quick-lunch» restaurant. Detta är kanske i någon mån en överdrift, men jämförelsen tjänar alldeles utmärkt att illustrera fru Hardings svårigheter som värdinna.

Men presidentfrun sköter överlägset väl sin post. Och hon ser dessutom till, att hon får tid att ägna sig åt sin make och hans viktiga göromål.

När historieskrivarna en gång komma att syssla med Warren G. Hardings hastiga stigande från den enkla redaktörsposten i den lilla staden Marion, Ohio, komma de också att mycket sysselsätta sig med hans maka och hennes stora inflytande på hans karriär.

Det var ingen enastående händelse, när fru Harding övertog tömmarna i Vita Huset. Det var endast en helt naturlig sak. Flo-

Köttbullar

"dra" mycket smör. Om Ni därför skulle försöka med

SVEA VÄXT

Bullarna bli lika delikata men kosta betydligt mindre - - - - -

**4 förnäma
presenter**

äro d:r Strachey's glänsande levnadsteckning av

Drottning Viktoria

Osw. Kuylenstiernas vackra bok om ödet och människan

Gustav III

Aimée Dostojevskis intima skildring av sin far

Dostojevski

H. H. Ewers sällsamma, gnistrande kvicka

**Som rahjans gäst
i India land**

Alla i utsökt utstyrel. Tre charmant illustrerade å 8:50. Årets förnämaste presentböcker från
LARS HÖKERBERGS FÖRLAG, Stockholm.

**För unga mödrar och
barnsköterskor:**

A. Keller och W. Birk

BARNAVÅRD

från andra tyska upplagan bearbetad av

Dr. Arthur Fürstenberg

Tredje svenska upplagan pris Kr 4:—.

A.-B. Nordiska Bokhandeln

Weydes äkta

Eucalyptusolja

är det mest verksamma medlet mot Reumatism, Gikt, Styvhet i lederna m. m. Erhålles i Parfym-, Färg- och Kemikalieaffärer

Weydes Tekn. Fabriks A.-B. Norrköping

STÅLRÄSARMADRASSEN IDEAL

Prisbill. Hygien. Outsilt. Priskurant gratis o. franko. Obs. I Stor prisnedläggning.

A.-B. RESÅR, KARLSTAD

FÖRORDAS AV LÄKARE

«Vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet.»

**SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM**

Tänk på Blomsterfonden!

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

DAM- PYJAMAS

av randig bomullsviyella.
Finnes i blått och vitt,
rosa o. vitt eller lila o vitt.

Kr. 14:50

PAUL U. BERGSTRÖMS A/B
74 DROTNINGGATAN 74

L. SWENSONS
helförsilvrade prima

Bord-, Dessert-, Smör-,
Ost-, Frukt- och Kräft-

KNIVAR

Observera stämpeln:
L. S.

Handpolerade
Nr 12

Erhållas i alla juvelerare-
och bosättningsaffärer.

NISSENS

äkta

Bröst-
karameller

mot

hosta o. heshet

Amarant
Cold-Cream

Tillv.: A.-B. Oxygenol

rence Harding kommer från en av de bästa och mest ansedda familjerna i Ohio. För generationer tillbaka har hennes familj varit bildade och kultiverade ledare, såväl politiskt som socialt. Ja, det väckte en del uppseende och tal, när den förtjusande, bildade dottern till en av Ohios ledande bankmän gifte sig med den unga Warren Harding, en obetydlig journalist.

Endast routine-görömlen, som ingå i skötandet av Vita Husets hushåll, äro förenade med intensivt arbete. Men därtill kommer den ännu viktigare och krävande posten som ett stort lands värdinna. Vid sidan av de stora officiella mottagningarna, som återkomma varje säsong, och som äro de praktfulla konstellationerna i Washingtons societetsliv, tillkommer otaliga andra tillställningar, i vilka presidentfrun spelar huvudrollen, och i dessa tider med utländska missioner och besök flera gånger i månaden, prövas hennes ansvar och arbetsförmåga i otrolig grad.

En mycket tidsödande uppgift, som en kvinna i hennes ställning icke kan helt negligera, är läsandet och besvarandet av alla brev, som om mornarna ligga uppstaplade på hennes skrivbord. Dessa brev innehålla de mest otroliga saker. Kvinnor skriva till henne om Nationernas förbund, hur regeringen bör skötas, hur Vita Huset bör dekoreras, hur hon och hennes make böra kläda sig o. s. v. Brev komma med begäran om anslag till välgörande ändamål, om tjänstplatser vid statsverken, om bidrag till familjeupphäppet, om råd och om fotografier och namnteckningar. Och hon besvarar alla brev, ehuru endast detta upptager många timmar om dagen.

Med så många olika uppgifter om hand, har fru Harding lärt sig att göra en mängd olika saker på samma gång, annars skulle hon aldrig finna tid till vila. Men hon har alltid ett leende på läpparna, alltid ett vänligt ord åt var och en, alltid samma vinnande väsen, som den lärt sig att uppskatta, som haft nöjet och äran vistas i hennes älskvärda sällskap.

Spalten om böckerna.

"GRIP IN I FULLA MÄNSKOLIVET", UPPmanar skalden i inledningen till "Faust". Den uppmeningen tycks Henning Berger ha följt, då han skrev sin nya bok "Vem vet", vilken han i dagarna sänt hem som julkhälsning till sina svenska landsmän.

Denna hans senaste roman, vars handling, liksom i flera av Bergers föregående verk, är förlagd till den stora metropolen vid Sundet, har fått tidens skrämmande drag med en sanning och en skärpa, som tyder på att författaren själv genomgått ett blodsdop varur han stigit med fördjupad känsla och vidgad syn på livsfenomenen.

Det är en hårt anfrätt världsbild, som upprullas, människor, pinade, hetsade, jagade av sina begär, lidande under depressionens mara, njutningssökande till vämjelse, förtvivlade till döden.

De virvla förbi som fantomerna i en häxdans än smyckade med lyxens påfågelsprakt, än luggslitna och torftiga, hemlösa, rotlösa, tiggande ömhet för sina hjärtan och luft för sina lungor. Brutna äktenskap, affärsruin och andra tillvarons nattstycken bilda inslag i den hemska väven.

Men bakom tumultet och mörkret skymtar en ljusning — detta *vem vet*, om ej allt vad livets skuggspel bjuder av konflikter och disharmonier har en gudomlig avsikt, är en härdning och på samma gång ett löfte att förklaringen väntar bortom gravmörkret. Henning Berger behandlar ej det evigt omtvistade problemet vare sig ur bibelkritisk eller filosofisk synpunkt, han är enbart diktaren, som själv känner djupt med den värld han skildrar och som börjar erfara något av den trosvisses tillförsikt, när de jordiska intressena synas honom tomta och oväsentliga.

I slutet av boken låter han författaren Åke Bagge säga dessa ord som bekräftelse på Henning Bergers egen uppfattning: "själv trodde han på en uppgörelse och avräkning, det var det han skulle ut till, det var det som fordrades av alla. Så kom döden en gång med svaret som ljusbringare."

Rent konstnärligt bjuder skildringen på äkta Bergerska tavlor, rika på skarp detaljakttagelse och stilistisk brio. Anhopningen av accessorer kan ibland bli väl ymnig, men å andra sidan ligger det något

VLLEKOFTOR JUMPERS

VLLE OCH SILKE

J. F. HOLTZ

H. M.
DROTNINGENS

HOF-
LEVERANTÖR

STOCKHOLM

Några julnyheter från Norstedts:

H. C. ANDERSEN

SAGOR OCH BERÄTTELSE. Två samlingar utg. å 4:50, inb. 6:—.

ALBERT EHRENSVÄRD

UR FRANSK DIKTNING. Från André Chénier till Paul Verlaine. Kr. 14:—.

HANS GERHARD GRÄF

SVERIGE I GOETHES LIV OCH SKRIFTER. En studie. Kr. 6:25.

RUDOLF LOTHAR

SPANIENS SJÄL. En skildring av landet och folket. Kr. 7:75.

ORISON SWETT MARDEN

EN SUND SJÄL I EN SUND KROPP. Kr. 5:50.

MARTIN P. N. NILSSON

DEN ROMERSKA KEJSARTIDEN. I. Kr. 16:—, inb. 18:75.

EDW. RICHTER

FÄRGERNAS MÄSTARE. Femtio färgplanschier efter tavlor av nyare målare. Inb. 40:—.

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

Vår mycket ömtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad

Konfekt

Marmelad

endast

5 kr.

per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.

PERCY F. LUCK & Co.

TENNSOLDATER

riklig sortering av både Svenska o. Utländska Nationer

TENNSOLDATSFORMAR

Gjutdeglar, Färg och Gjutmetall. (OBS.! Lättgjuten).

JULGRANSDEKORATIONER

— i stort urval. —

Gamla Sanfessonska Tenngjuteriet, Stockholm

Detailförsäljning: Hamngat. 34. Kontor o. lager: Västerlångg. 58.

4711 Eau de Cologne

Stora bjudningar

ställa stora fordringar på såväl värdfolk som gäster. För att alltid vara sprudlande, spirituellt och vid glatt humör får ingen trötthet påkomma. Därför bör »4711» alltid vara till hands. Några droppar på panna och händer komma alla livsandar att vakna till nytt mod.

»4711» är den fina, förnäma världens parfym.

För äkthet borgar endast (Blå Guld-Etikett), vilket nog torde beaktas. Försäljes överallt. Firman grundad 1792.

Tidens lösen är sparsamhet, välj därför till present en Jul-låda Eau de Cologne

till Kr. 22:80. En sådan »4711-låda» förhöjer julbordets utseende. Tillräckligt för ett helt år.

Gyllenhammars

UNDERBARA
HAVRE-MUST
Motverkar hjärt- och nervsvaghet.
För äldre, vuxna och barn.

NESTLÉ'S

BARNMJÖL

Närande

Lättsmält

TRADE MARK

Bästa näringsmedel för småbarn, äldre och magsjuka. Innehåller renaste mjölk av alpkor. Till salu i speceri- & kemikaliefärer samt apotek.

Ensamförsäljare:

EINAR SÖTHE & Co.,
STOCKHOLM

Rydbergs Blaudring

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

Andersenskt i författarens förmåga att ge de döda tingen liv. Hans prosastil slår gnistor som en elektricitetsmaskin.

Men det som framförallt lever är människorna — de äro tecknade eller rättare etsade med en nål, som stundom tränger djupt nog av harm, men som också levererar ömhetens fina lätta linjer. — Det är en vägande bok och den kommer säkert att uppmärksammas i mer än ett avseende.

Levnadsminnen och anteckningar om svunna tider höra fortfarande till den mycket uppskattade litteraturen. Det är som om nutidens människor, jäktade av bekymmer, affärer och i mångt och mycket otillfredsställande nöjen, kände ett behov av att vila ut hos memoarförfattarna och helst hos dem, som skildra den borgerligt romantiska 1800-talsperioden i Sveriges intellektuella kretsar. Ett nytt bidrag till klarläggande av denna epok utgör »De små Knösarna». Ett romantiskt Uppsala-hem av *Vivi Horn*, som nyss utkommit från Hugo Gebers förlag.

De små Knösarna äro ej obekanta för publiken; de förekomma i I solnedgången och i Gunnar Wennerbergs minnen, men där mera skisserat. Här lämnas en ingående skildring både av den vackra, kvicka och sydländskt livliga fru Alida Knös och av den drömmande och poetiserande dottern Thekla, som i sanning framstår som sin tids fulländade romantiska flicktyp. Man förstär hur sådana andar som Atterbom, Wikner, Böttiger, Geijer, A. F. Lindblad och Bernhard von Beskow samt den norske diktaren A. Munch måste fängslas och tjasas av de båda kvinnorna, som tillsammans utgjorde ett harmoniskt helt av bildning, grace och själfullt sinnelag.

Där liksom i det Gejterska hemmet belystes den yttre enkelheten av en inre skönhets värmande ljus — ehuru rummen voro små var det högt i taket av alla de andliga värden, som ett spirituellt och poesimättat sällskapsliv samlade därinne.

Men idyllen hade även djupa skuggor.

I Thekla Knös' liv funnos ej få själsliga slitningar och perioder av gnagande smärta. Det var dels hennes hart när oläkliga sorg över moderns död, dels hennes strider med sitt eget hjärta, då kärleken mötte henne och hon ej ansåg sig kunna fylla en makas plikter, utan med svidande bröst avstod från äktenskapslyckan, som hon i själva verket eftertraktade.

Den veka kvinnan besatt i detta avseende en karaktärsstyrka, som var förvånande. Men det låg ju i tidens kvinnouppfostran att kunna underordna sig och försaka även i stort. Följderna därav kunde bli tragiska nog, och vem vet om ej Thekla Knös' vainsinne de sista åren av hennes liv delvis härrörde av att hon systematiskt gjorde våld på sin kvinnliga natur.

I varje fall utgör de små Knösarnas historia ett karaktärsdokument från en tid och en krets, som väcka både vår beundran och undran — det senare därför att vi, det 20:de århundradets svenskar, äro ganska främmande för osjälviskhetens offerhandling.

Till memoarens grupp hör också »Från Slottsbacken till Ladugårdslandet, släkt- och ungdomsminnen av doktor *Carl Forsstrand*». Det är författarens egna ungdomsminnen som här skildras, och till dem knyter sig en intressant personhistorisk framställning av författarens släkt, som räknar en hel rad av märkliga stockholmsfigurer från mitten av 1700-talet till och med 1800-talet.

Författarens egna hägkomster av belysande och karaktäristiska drag ur den stora släktgruppens liv samt hans på forskningarna i gamla papper grundade skildringar äro alltigenom fängslande och utgöra ett välkommet bidrag till vår huvudstads inre historia.

Anatole France, Thais, en omvändelsehistoria från Alexandria, har i dagarna utkommit i en ny svensk upplaga i värdad utstyrelse. Denna den franske nobelpristagarens roman om den egyptiska danserskan och kurtisanen Thais och den kristne munken Paphnutius räknas och med rätta bland författarens mästerverk. Den är fylld av humanitet och en av ärlighet, skönhetsörst och ljuslängtan genomandad livssyn.
E. H—N.

Husmoderns kalender 1922. 10:e årg. Mjukt band 3:75, fast band 4:75. Lindblads förlag, Uppsala.

Den, som brukat intressera sig för »Husmoderns Kalender» bland julböckerna, kan också i år glädja sig åt dess innehåll. — Prof. Romdahl klargör koncist och känsligt ett ofta förvirrat begrepp. Han talar om »Stil» och visar hur denna måste komma inifrån oss själva. Celie Brunius talar om »Hemmets färger», framhåller olika färgställningar och visar hur just färger kunna uttrycka något personligt. — Agnes Ingelman för fram »bostadssociala synpunkter» varmt och praktiskt. En annan artikel är en hel liten avhandling om fajanser. Den är rikt illustrerad, alltifrån en morisk 1400-tals kruka till vår egen nya och löftesrika tillverkning. Om det nya svenska i porslin, glas, möbler, silver och textil skriver Elisabet Thorman välgörande och varmt i sin uppsats: »Vackrare vardagsvara», frikostigt illustrerad som det mesta i kalendern.

En uppsats visar trevliga flickkläder och sättet att sy och sticka dem, en annan ger beskrivning på

»Röda Björn, Röda Björn,
Hjälpa mig du att kopparn skura!
Då blir blankt i varje hörn
och jag slipper miner sura.

Alltid bäst, alltid bäst!

Röda Björn vill högt jag prisas.
Köket strålar som till fest
och jag sjunger glad min visa."

A.B. FÖRENADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG.

Flyglar, Pianon, Orglar tr. ianets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Östergatan 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsgat. 25.

I SLOTT OCH KOJA ANVÄNDES DEN SVENSKA TRYCKSTRÖMBRYTAREN **MEMBRA!**

—
ALLA KÖPA
DEN STARKASTE STRÖMBRYTAREN

—
MEMBRA ERHÅLLES HOS ALLA FÖRSTKLASSIGA INSTALLATIONSFIRMOR OCH HOS A.-B. MEMBRA, STOCKHOLM 7.

PRAKTISK NYHET!
SÄRDELES LÄMPLIG PRESENT

Bör ej saknas i något hem

REKVRIRERA FRÅN TILLVERKAREN

AXEL JOHANSSONS MÖBLERINGSÄFFÄR
TEL. 207 **FALUN** TEL. 207

KOCKUMS

Emaljerade Grytor

—
särskast och vackrast.

—
Försäljningsmagasin: **GÖTEBORG** Drottningg. 23, **KAROLIN** MAGASINSGAT. 22

KOCKUMS JERNVERK, KALINGE

Ferrin

Bästa Järnmedel,

utmärkt stärkande.

Föreskrives av läkare.

Erhålles å alla apotek.

DAMERNAS BÖCKER

äro Anna Walls vackra kvinno-
skildring

**Marianne Eckerts
historia.**

Magda Bergquists innerliga mors-
och kärleksdikter

Ro och oro.

3:75.

Gunnel Holzhausens schwungfulla
storstadsroman

Snurran.

6:50.

LARS HÖKERBERGS FÖRLAG,
Stockholm.

Medéns Julböcker 1921

Axel Romdahl, Det monumentala sin-
nelaget, häft. 3:—, inb. 4:75.

Prof. A. Romdahl behandlar i detta
arbete en del principiella frågor rö-
rande det nutida konstlivets olika om-
råden. En bok, som av alla konst-
älskare och kulturhistoriker kommer
att mottagas med det största intresse.

Torsten Karling, Sagor, häft. 2:75.

En vacker och djuptänkt bok med
ädelt innehåll. Livfull och lättläst. En
bok, som föräldrarna komma att hålla
för den nyttigaste, barnen för den ro-
ligaste av årets barnböcker.

Göteborg under 300 år, i bilder, Ju-
bileumsupplaga. Utkommer i cirka 20
—30 häften å 1:—.

Ett praktverk av högsta rang. Pre-
sentkort å hela arbetet blir alltid en
utomordentligt värdefull och välkom-
men julklapp. Två häften redan ut-
komna, ytterligare två väntas före jul.

Henrik Hendlund, Engelbrecht, häft.
4:—.

"Ur fosterlandskärleken i dess re-
naste och noblaste form har Henrik
Hendlund hämtat ingivelsen till sitt dra-
ma över vårt folks stora frihetshjälte."
Docent Albert Nilsson i H. T.

Jeanna Oterdahl, Dikter, 5:te upp-
lagan, häft 4:50, inb. i vitt band 6:50,
i helt skinnband 12:—.

Ovanstående lilla diktbok, som på
några få år utkommit i fem upplagor,
räknas på goda grunder till den verk-
liga standardlitteraturen.

Medéns förlagsartiklar utmärka sig för
prisbillighet, elegans o. konstnärlig stil.

Damer!

Pröva

Tvättäcka.

Färgar ej kärll eller händer.

Säljes i Färg- och Kemikalieaffärer.

m. fl.

Rapid-Borax

Tillv.: A.-B. Oxygenol

julbak, en tredje på hemlagade gotter. Man får
höra om Ebba Brahe som husmor, om en stor höst-
flyttning för 60 år sen och man får läsa en liten
berättelse, som dock saknar litterär hållning. För
min del hade jag hellre hört mer om den indiska
skaldinna, som Teresia Eurén så fascinerande fram-
ställer.

En fängslande skildring är påskafton i ett värm-
ländskt hem. Den kunde tyckas otidsenlig i en jul-
kalender, om denna ej vore så rik på ämnen och
uppslag, att den säkert — varar intill påska.

S. O—N.

Folkkalendern 1922. Pris klotb. med guldtryck 3
kr. 248 sid. Illustr. Frams förlag, Stockholm.

Sjunde årgången av den populära årshandboken
har utkommit.

Av inehållet märkes främst "Universums byg-
nad" av amanuensen vid Lunds observatorium Axel
Corlin, som framlägger senaste astronomiska forsk-
ningars metoder och resultat. Dr. Gottfrid Thorell,
leg. läkare, visar genom sin uppsats "Hälsans beva-
rande" vägen till förebyggande av sjukdom. Om
den av alla så fruktade Bokföringen, en ordnad
ekonomis första villkor, ges fullständig undervisning
i en med talrika tabeller åskådliggjord och särskilt
för jordbrukares deklarationsplikt tillrättalagd art.
av Carl Heyman, auktoriserad revisor m. m. Ung-
domen finner vid val av levnadsbana en ytterst väl-
behövlig vägledning genom en redogörelse för de
nya praktiska ungdomsskolorna. Dessutom ny för-
teckning över främmande ord med förklaringar och
en mängd smärre artiklar, främst på det ekonomiska
och praktiska livets områden.

Den välredigerade kalendern innehåller som van-
ligt fullständig almanacka, uppgifter om 1922 års
marknader, yrkesinspektörer och förlikningsmän i
arbetstvister, statistiska och postala upplysningar,
diverse anteckningsblad m. m.

Innan vi började, den vackra volym, som inne-
håller bidrag av våra främsta författare — Selma
Lagerlöf, Verner v. Heidenstam, Hjalmar Söderberg,
Henning Berger, Sven Hedin, Johan Nordling, Axel
Lundegård, Marika Stjernstedt, Elin Wagner, Carl
Forsstrand, Ejnar Smith, Ludvig Nordström, Anders
Österling, Waldemar Swahn, Martin Koch, Anna
Lenah Elgström, Karl Hj. Lundgren, Hasse Z.
m. fl. — finnes fortfarande att tillgå i bokhandeln
till ett pris av 12 kr. Den utgavs som bekant av
Sveriges Författarförening under 1921 till förmån
för äldre eller nödlidande författare. Boken är en
synnerligen lämplig underhållande och personhisto-
riskt intressant julklappsbok.

Lucia.

Av MATILDE SERAO.

Översättning av Ernst Lundquist.

(Forts.)

DE GINGO GENOM EN BRED KAS-
tanjeallé; solen strödde runda ljusfläckar över
marken. En skarp lukt av myntha och syra
fyllde den orörliga luften. Det var mycket
varmt. Några av de förbigående viftade sig
med halmhatten, damerna gingo sakta, med då-
sig min, och solfjädrarna voro i ständig rörelse.
Lucia och Andrea sade inte ett ord, de gingo
och sågo ner på marken framför sig, som om
de haft grundligt tråkigt. Slutligen kommo de
till första avdelningen för husdjur. Det var
en lång och bred äng, en rektangel, utmed
vars sidor vägen gick. Den var omgiven av
en meterhög inhägnad och indelad i flera
avdelningar, en för varje slags djur. Först
kommo korna med sina dumma och besked-
liga fysionomier, sina fromma ögon och sina
utstående höftben.

"Stackars djur", sade hon sakta, "vad de
äro fula".

"Fula, men nyttiga.

"Tycker ni om djur?"

"Ja, mycket, när de äro starka, nyttiga och
fromma. Vi människor förena inte ofta dessa
egenskaper."

Husmödrar!

Nästa demonstration i Iduns provkök
hålles tisdagen den 6 december kl. 11,30

—2,30.

Mild, Behaglig, Hudstärkande

ZENITHS

Gräddmargarin "Extramärket Zenith"

för matlagning och bak, och

Växtmargarin "Extra Växt"

för bordet,

äro marknadens förnämsta fabrikat.

Generalagent i Sverige för de världsberömda

KÄTHE-KRUSE DOCKORNA

A/B NORDISKA KOMPANIET

VICTORIAS LAVENDEL TVÅL FÖRNÄMSTA I SVERIGE

Solidar Tvätt-Extrakt

Ungkarlens strumptvätt

blir bara en nöjsam sysselsättning, om man har »Solidar» till sitt förfogande.

»Solidar» är mild, angriper icke händerna och bibehåller även de ömtåligaste färger oförändrade

Det enkla förfaringssättet framgår av bruksanvisningen på paketet; dessutom kunna recept erhållas kostnadsfritt hos varje handlande eller från enda tillverkaren:

Ferd. Mühlens,
Stockholm-Sundbyberg.

Solidar försäljes å 30 öre i halvpaket och 58 öre i helpaket.

Om Eder handlande icke försäljer Solidar, rekvirera då direkt från fabriken i Sundbyberg.

V A L M Ö T E .

Rösta med samlingspartiet, som kan ena alla politiska åsikter, och alla samhällsklasser oberoende av ålder och kön.

Partibeteckningen är endast:

Margarinförbrukare,

och listan upptager blott ett namn, som har allas sympatier, nämligen

PELLERIN.

TOR

Björn och Fritiof sutto båda

vid en frukost, skön att skåda.
Cacao och sill i låda
var ju deras bästa föda.
Fritiof reste sig med möda
och han sade: "Det berättas
att det säkert är Cloettas
cacao, som smakar bäst
och, vid Tor, nu är det fest."

GULD-CACAO

och
CHOKLAD

Cloettas

fabrikat äro närande, hälsosamma och välsmakande. Välkända i hela Norden sedan mera än 50 år tillbaka. Till salu överallt i fabriken originalförpackningar.

△

Oatine

Ni avundas andra som ha en vacker, välvårdad hy. Använd därför alltid OATINE, som läker och när huden och gör den mjuk. Tvål och vatten irritera ofta huden, den blir grov, hård och gråaktig. Använd därför OATINE som är något enastående i sitt slag. Den ingnides och avtorkas efter behag och ni bevarar huden, smidig, frisk och vacker genom åren.

Begär endast OATINE "Vit crème, grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. Fås i burk, eller tub vanlig storlek, och stor burk (tredubbelt innehåll).

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är vällyktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgråde 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

"Men vi ha intelligens."

"Och egoism."

"Också kärleken är egoism", sade Lucia harmset.

De gingo långsamt vidare förbi oxarna, som sågo på dem med sina stora, klara, nästan tankfulla ögon. Svärmar av flugor slogo ner på deras tjocka hud. Då och då sträckte en ox ut tungan och slickade sig på halsen eller slog med svansen, för att vifta bort flugorna, men de kommo genast tillbaka, näsvist, surrande. Lucia slog upp sin svarta japanesiska solfjäder.

"Är ni varm?"

"Mycket. Här är kvavt."

"Ska vi sätta oss?"

"Nej, djuren intresserar mig. Och det är varmare att sitta här i solen."

"Det här är bufflar", förklarade Andrea. "Sådana har ni visst aldrig sett. Det är en ädlare ras än korna. Tycker ni inte, att de se starka ut, då de rista på huvudet med de krökta hornen? De ha ett livligt temperament, deras blod är svart och hett. Har ni någonsin druckit varmt blod?"

"Nej", svarade hon häpen, men det vattnades henne i munnen av lystnad. "Hur smakar det?"

"Det är en stärkande dryck, som ger näring i benen, en dryck för krigare, jägare och andra, som föra ett rörligt liv."

Lucia beundrade den stolta kraft, som präglade hela Andreas personlighet, den plastiska, rikt utvecklade, rent animala fullkomligheten i hans jättegestalt. En buffel körde envist huvudet mot stängslet i ett anfall av ilska.

"Äro bufflarna mycket ondsinta?" frågade hon.

"Ofantligt, blodet rusar dem åt huvudet, liksom på starka människor. Och i kärlek äro de ytterligt våldsamma och passionerade."

Hon rodnade. Men hans ton var så lugn och obesvärad, som om han alls icke hade en aning om, att han sagt något anstötligt. Hon förde sin parfyrmerade näsduk till läpparna och näsan.

"Stallukten är inte alls obehaglig", sade Andrea. "Den är hälsosam, läkare ordinera den för bröstsjuka. Då verka snarare edra parfyer depraverande på nerverna."

"Allt depraverande är mänskligt."

"Just därför föredrar jag djuren, deras instinkt är alltid sund. — Där har ni det vackraste, som här finns att se."

Det var en svart tjur med en vit fläck i pannan mellan de präktiga hornen. Det var ett majestätiskt, muskelstarkt, grovlemmat djur, förbittrat över stängslet; han var ensam i ett stort bås, bunden med ett långt rep; han gick oroligt fram och tillbaka utan att se på åskådarna, vilka endast med dämpad röst vågade ge uttryck åt sin beundran.

"Vad han är vacker, vad han är vacker!" utbrast Lucia.

"Ja, han är präktig; han blir säkert prisbelönt. Det är på en gång älskaren, herren, det är typen i sin renhet, rasen i sin fullkomlighet... ett mästerverk. Hur är det med er, Lucia?"

"Jag mår inte väl. Låt oss gå ner, där det finns vatten. Solen bränner så förfärligt. Min hjärna sjuder."

De gingo till en liten fontän under ett träd. Han blötte sin näsduk i vattnet och lade den på hennes panna.

"Tack, nu är det bättre. Låt oss gå tillbaka; här äro vi alldeles för ensamma."

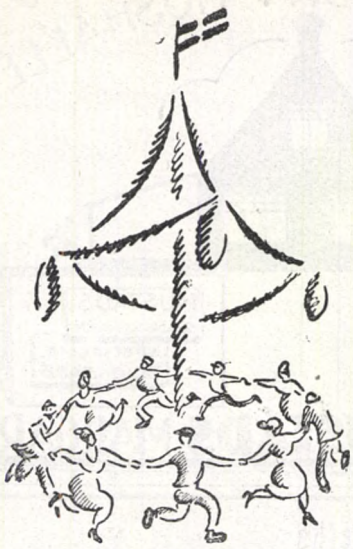
"Hur skall ni kunna delta i juryssammankomsten?" frågade han oroligt.

"Åhjo, bara jag kommer bort från denna sol, som tar livet av mig."

"Skall jag fukta er panna ännu en gång?"

"Ja, ja... eller nej, låt oss hellre skynda oss härifrån."

De gingo tillbaka. Tjuren stod och stampade och rev med ena framfoten i marken,

På landet, onsdag

40

Du, Henriette!

Jag är just nu återkommen till staden efter att ha företagit en tripp till skärgården. En svensk godsägare hade inbjudit mig till sin lantgård, där jag, som han sade, skulle bli i tillfälle att studera det svenska jordbruket. Och i går följde jag hans inbjudan, något som jag inte ångrar. Färden med ångbåt mellan skogbeklädda holmar och kobbar var angenäm och stämningsfull. Vid min ankomst till ångbåtsbryggan mötte godsägaren själv med bil, och vi gjorde en kort bilfärd genom det vackra, bördiga landskapet. Landstället visade sig vara rätt komfortabelt. I godsägarens sällskap besökte jag sedan mejeri, ladugård, drängstuga och en del statarbostäder. Och överallt rådde den bästa ordning. På murkransen i de enklaste hem stod alltid en burk Viking skokräm vid sidan av glansborsten Viking. Slutligen måste jag säga: "Det är då märkvärdigt, att man överallt ser Viking skokräm" "Nej visst inte," svarade godsägaren, "om man betänker, att det är den enda skokräm, som kan användas i längden. Den ger lädret högsta glans och hållbarhet" På kvällen deltog vi i den dans kring majstången som traktens ungdom anordnat. Det var både trevligt och intressant. Ungdomarna hade sina skor blankpolerade med Viking skokräm och dansade av hjärtans lust. Själv rycktes jag med i virveln. Så flydde timmarna snabbt, och dagen grydde. Hälsningar!

Din egen lille

Jean de la Tour

Vildmarks- och naturlivsböcker:

Laurids Bruuns:
båda underbara, storslagna söderhavsröderna

Solbröderna
och

Van Zantens lyckliga tid
Svend Fleuron:

Greven på Ekerup.

En herrgårds historia med spännande skogsliv.

Elof Frisendahl:

Bland björnar och annat vildt.

Norrländska storskogarna och vildmarkslivet där. 5:75.

Burroughs:

Tarzan

och

Tarzans återkomst.

Apornas son, hans underbara liv och äventyr bland djungelns vilda djur och människor. 5:75.

LARS HÖKERBERGS FÖRLAG,
Stockholm.

så att jorden yrde. Solen glödde, flugorna stodo stilla i luften nära marken och surrade, djuren böjde sina sömntunga huvud. Lucia höll sin näsduk för ansiktet, så att hon nästan ej kunde draga andan. Alldeles upphettad, med matta ögon och bleka läppar kom hon äntligen in i den svala salen bredvid växt-huset.

"Jag trodde verkligen, att jag skulle dö", sade hon till Andrea, som var helt förlägen och nästan ångrade att han hade fört henne med sig. Han förstod sig alls icke på hennes underliga illamående, han, som aldrig tog intryck av omgivningen och som kunde leva ute i solskenet och gå mellan husdjuren huru mycket som häst, utan att känna någon rubbning i sin jämvikt.

"Gå er väg nu", sade Lucia. "Jurydamerna komma."

Hertiginnan di San Celos hade kommit från sin villa enkom för blomsterjurys skull. Den gamla f. d. skönheten var mera sminkad och rynkig än någonsin, helt ungdomligt klädd och med en liten vit hatt på sitt färgade hår. Vidare tre, fyra damer av aristokratien i Napoli, en grevinna från Capua, prefektens fru, en generalsänka och Lucia Altimare Sanna.

Omkring denna grupp av damer, som uppbörligt viftade sig med sina solfjädrar eller slog upp och igen parasollerna, skrattade och pratade, bildade sig snart ett hov av uppvaktande kavaljerer.

Först och främst hertiginnans älskare, den förste kanhända, även han med färgat hår och waxade mustacher av miss-tänkt färg, och henes unge älskare, en blek, vacker karl med sinnliga läppar, klädd med en elegans, som ej stod i harmoni med hans fattigdom. Prefekten klädd i frack, höll sig alltid vid hertiginnans sida. Även andra herrar hade slutit sig till jurydamerna, för ro skull, för att vara ärliga eller för att prata. Alla dessa människor kommo och gingo, bildade små grupper, men höllo alltid tillsammans och spredde en stark doft av *veloutine* under de orörliga kastanjerna.

Granskningen av blommorna ute på rabatterna var snart verkställd. Då damerna tillfrågades vem de ämnade rösta på, antogo de en mycket viktig min.

(Forts.)

Uppvisning i Birgittaskolan.

BIRGITTASKOLAN har i sin lokal, Beridarbansgatan 21, haft en vacker och intressant höstutställning av de arbeten, som eleverna under fröken Glantzbergs och hennes medhjälparens insiktsfulla ledning utfört under den senaste kursen, omfattande arbeten i klädsömnad, kappsömnad, linessöm och vävnader.

Vid utställningen, som var mycket livligt besökt, beundrade man det omsorgsfulla och vällyckade arbete, som nedlagts på de olika plaggen. Bl. a. såg man en brudklänning, som en ung dam från Mjölby sytt åt sig själv — det äktenskapet inleades alltså under de bästa auspicer.

Vid Birgittaskolan har fru Lidbäck, välkänd för Iduns läsarinna, också gett en kurs i arabisk spetsömnad. Det är en på en gång vacker och enkel teknik, som ger förbluffande resultat. Genom Iduns spalter kommer senare, hoppas vi, fru Lidbäck, att lära även våra läsarinna denna vackra konst.

Iduns julnummer

har utkommit och medföljer gratis nästa nummer till samtliga prenumeranter.

Affärsmän!

Insänd nya preparat och hushållsartiklar till avprovning gratis i

Iduns provkök.

KÖLDEN angriper

hyn och gör huden spröd och sträv. Huden bör därför metodiskt masseras med en god crème som neutraliserar köldens och ruskvädrets skadliga inverkan. Vakta Eder emellertid för att använda dåliga och olämpligt sammansatta crèmer och puder, ty dessa fördärva huden i stället för att läka den. Ninon Crème innehåller för huden synnerligen välgörande ämnen och framstående hudspecialister hava konstaterat att

NINON CRÈME LÄKER

och häver narighet och hudlöshet på mycket kort tid, gör huden mjuk och smidig, borttager rynkor samt hindrar uppkomsten av finnar och andra hudsjukdomar. Ninon Crème uppsuges helt av huden, efterlämnar ingen fettglans, giver näring åt hudcellerna samt återskänker huden dess ungdomliga smidighet. Ninon Crème tillverkas av Hylin & C:os F.-A.-B., Stockholm, och försäljes överallt till kl. 1:— pr tub. Ninon Crème är outhärlig för alla damer med

ÖMTÅLIG HY

Så härligt med dessa knivar, som aldrig rostata! Jag tillråder envar att alltid använda.

Rostfria Bordsknivar

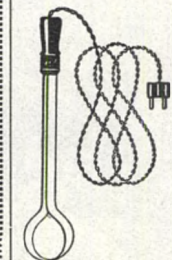
av Eskilstuna Jernmanufaktur A.-B:s tillverkning

Begär dem hos Eder järnhandlare.

Fyrtornets
Fiskbullar
Kaviar
Sardiner
RADHES ANJOVIS
i ostronsås, Kryddssill, Maljessill, Apilbilar, Vingasill, Rensad anjovis i dill, Skinn- och benfri ostronanjovis.
Levereras i bleckkärl.
A.-B. Sveriges Föronade
Konservfabriker
GÖTEBORG Kungl. Hofflev.

Nedsatta priser

å Doppvärmare

N:o	Watt.	Kr.
1066	200	10:—
1043	300	10:—
1044	450	12:—
1067	600	14:—
1045	1000	18:—

sändes frakt- & emballagefritt. Ett års garanti.

Jägers Elektriska Aktiebolag
ESKILSTUNA.

Använd SKODON av märkena

Ingeborg

och

Engelbrekt

ELGERS - STOCKHOLM

En god bok är den bästa

Julklappen

Begär vår nya katalog.

Adress endast

ELGERS - STOCKHOLM

Vad är charm?

Charm är livets skönaste blomma. Skönhet skänker människan makt, men charm skänker trolldomsförmåga. Lycklig den som är i besittning av både skönhet och charm, ty den är oemotståndlig. Använd därför alltid

La Mascotte

Toilette-preparater

ty de förläna både skönhet och charm. Fås överallt.

TRE av årets nyheter:

ARTHUR APPLIN:

Margots giftermål. Häft. 5: 50. **Det kinesiska skåpet** Häft. 5: 75.

MAUD DIVER:

Kapten Desmond. Häft. 8: 75.

C. E. FRITZES BOKFÖRLAGS AKTIEBOLAG.

Lämplig julklapp.

Hushållsboken

"E R K"

Pris 5 kr.

"S&C:o"

Pris 2 kr.

Finnes hos alla Bok- & Pappershandlare samt

FRANS SVANSTRÖM & C:o
STOCKHOLM

Hermes

velocipeden är alltid försedd med vidstående fabriksmärke. Detta utgör en garanti för kvalitetsvara. Aterförsäljare antagas för de platser, där vi icke äro representerade.

A/B NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 132. Finnes någon verklig hjälp för en förfrusen röd näsa? Vore tacksam för ett gott råd.

En som pinas.

Badda näsan om aftonen med så hett vatten ni tål. Gnid den sedan med kamfersprit. Innan ni går ut i kyla bör ni smörja in näsan med kamfersalva.

N:r 133. 1) Hur skall jag bli av med knottig hud, s. k. gåshud, å armar och ben? Har försökt en del olika preparat men utan resultat. 2) Vore även tacksam få råd mot ögonrynkor och slapp hud i ansiktet.

Olycklig 24-åring.

1) Beakta svaret på fr. 122, senare delen. — 2) Om rynkor i förtid ser ni i sv. på fr. 117. Här ett recept mot slapp hud: ½ gr. tannin, 30 gr. lanolin, 20 gr. söt mandelolja. De båda sista ingredienserna smältas i ett kärl stående i hett vatten. När blandningen sedan svalnat iröres tanninet. Att ingnida i huden efter tvättning om aftonen.

N:r 134. Snälla Fru Skönhetsdoktor, finns någon bot för blodstigning åt huvudet? Jag har väl för mycket blod i kroppen? Så fort jag utsättes för den minsta temperaturväxling blir ansiktet alldeles blodrött, likaså efter måltid och oftast företer jag anblicken av en kokt kräfta då jag är tillsammans med människor på middag eller annan tillställning. Dock aktar jag mig så mycket som möjligt för kaffe, viner o. d. Min mor är också ganska blomstrande, varför det till en del är arv. Hjälper särskild diet eller något annat medel? Är f. ö. ganska fet. Finns något som hindrar matlusten?

Ung flicka.

Bäst att rådfråga en läkare för det ni lider av; inga yttre medel hjälpa i detta fall. — Ni behöver ej hindra er matlust, blott försaka god- och sötsaker samt fettbildande mat i allmänhet. — Daglig gymnastik gör kroppen smidig och håller borta överflödigt fettma.

BREVLÅDA

EXP:S BREVLÅDA.

Sign. "Sigrid A." Eder annons kostar kr. 5:70 per gång som torde insändas varefter densamma införes i först utkommande n:r.

Lille Victor

komma alla att bliva förtjusta!

Skriv i dag

efter våra nya stora kataloger för hösten och vintern 1921—1922, som innehåller en varusortering om flera tusen artiklar av bästa kvalitet till exceptionellt billiga priser. Här ser Ni, var Ni kan köpa Edra julklappar bäst och billigast. Katalogen sändes på begäran gratis mot endast portolösen och den åtföljes av provblad å våra jultidningar för året samt å Ahlén & Holms Årsbok och å veckotidskriften Vårt Hem.

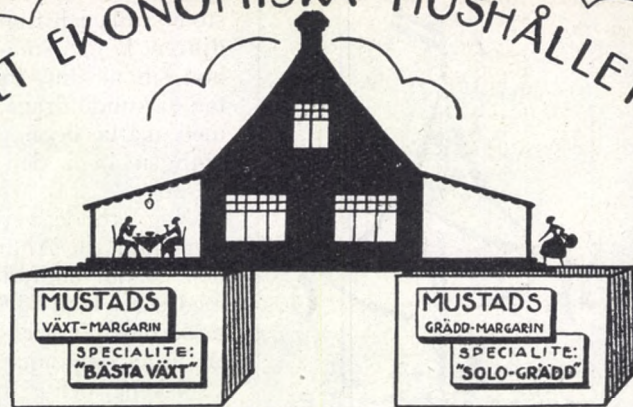
AHLÉN & HOLM, STOCKHOLM.

Julgransprydnader

De finaste Glittrande Snöbollar, som fyllas med karameller, nötter etc. i storlek 6, 8 och 10 cm., vardera ett dussin (tills. 3 duss.) kr. 6:— mot postförskott. Portofritt.

Kylbergs Export & Import, Malmö 7.

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET

VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

Varuhuset Vollmers-Meeths
GÖTEBORG

Jumper-Garn

2-tr. hethyllegarn för stickning och virkning av Jumpers, Scarvers etc.

Ett 40-tal moderna färger.

Bunt à 100 gr. Kr. 1: 75

Docka à 10 gr. > 0: 18

Färgprover på begäran.

Till landsorten mot postförskott + porto.

KEX KEX KEX KEX KEX KEX KEX KEX

Ärade Husmödrar!

Prova Svenska Kexfabriks Aktiebolagets, Märsta,

Varu- Märke

Örnen

utmärkta kex, biscuits, kaffebrödsblandningar från 5 till 10 kr. per kg., Wafers (Rån) från 6.50 pr kg. Märstaskorpor, etc.

Bästa ersättning för småbröd.

Finnes hos varje välsorterad handlande i landet.

KEX KEX KEX KEX KEX KEX KEX KEX

Tapetkompaniet

levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvaliteter. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

Julgranskarameller

och övriga, prima tillbehör för granen: Extra fina pappers- o. sockerkarameller, avsett för en gran, 12 ljushällare, 20 vita ljus, 18 sort. flaggor, 1 färggiurlang m. 12 flaggor, 2 brev silverglitter, 3 större kulörta glaskulor, 2 vaddprydnader (änglar), 1 glitterprydnad för toppen, allt i trevlig kartong. Pris 7 kr. (minutpris 12 kr.). Varje sak säljes även var för sig. Fin blandning pappers- o. sockerkarameller för en gran kr. 4.50 pr sats. Alla sorters ljus lägsta pris. Skriv till

A. LARSSON,

Lästmakareg. 1, 2 tr., (avd. 6), Stockholm.

NYHET!

H. B. K. D. S.

Effektivt skönhetsmedel, mot rynkor och dålig hy. Pr sats kr. 9:—, H. B. K. D. S.: hårfärgsrenoveringsmedel. Kr. 10:— pr sats. Obs.! Prsfrött.

Fru H. BJÖRKLUND,
Västmannag. 61, Stockholm.
R. T. 80175.

Nyhet!

Golvlampor, skrivbordsstakar, salongs- samt nattbordsstakar sydda helt i siden i vilken färg som önskas.

ORIGINELLA LAMPSKÄRMAR!

Paranta schalskärmar med underställ, av siden 60 à 70 kr., sändas mot postförskott. Ombyte tillätes.

SPECIALAFFÄR I LAMPSKÄRMAR
Amiralsgatan 1 - Malmö.
Tel. 4381.

är damernas favoritvål och en idealisk barnvål

MAZETTI'S DESSERT-CHOKOLADER

också med *Mjolk, Nötter och Kaffe*
Utsökt delikat, närande och hälsosamma

Millioner förstöra sitt hår med sprithaltigt och felaktigt sammansatta hårvatten, grönsåpa, såpsprit m. fl. otjänliga hemkurer. Ni behöver ej med bekymmer se håret falla bort, om ni tillskriver Specialisten i hårsjukdomar VALENTIN LINDBERG, Kommandörsg. 12, Sthlm, träffas kl. 12 -2 vard. Flera tusen bevis finnas från botade skalliga och tunnhåriga personer. Uppgiv ålder, sjukdomens art m. m. Bifoga 40 öre för svar i diskret brev. Mina behandlingsmetoder äro berömda av såväl vetenskap, press som allmänhet.

ALABASTER-TVÅL

överfet toalettvål
med behaglig parfym

Alla damers favorit-tvål

TILLVERKARE:
GAMLA TVÅLFABRIKEN
TERNINGHOLM, MALMÖ.

är ett egendomligt namn, som betecknar en ännu egendomligare salva. Innehåller en ur lecitin isolerad spaltningprodukt, escol, som snabbt absorberas av huden, pånyttföder kroppscellerna och åstadkommer en otroligt snabb läkning av alla utifrån åtkomliga åkommor: sår, bulnader, finnar, hämorroider, kylskador, brännskador etc. Är oumbärligt efter rakning, liksom vid hudlöshet hos barn. Verkar som ett specifium mot reumatism och ischias. Sthenochrisma har alltså ett snart sagt obegränsat verkningsområde. Säljes i tuber à kr. 2.50 endast å apotek.

GENERALAGENTER FÖR SKANDINAVIEN:
HARALD WESTERBERG & C:o, GÖTEBORG

DRI-PED

Halvsulning kostar blott 1/4
med Dri-Ped, ty

Läddret besitter tredubbel slitstyrka. Läddret är berett av 1:ma oxhud. Läddret är oemottagligt för vatten. Läddret erhålles endast hos

A.-B. SLITSTARK

Halvsulningsfabrik,
Pipersgatan 8, Stockholm.

Ring Riks 316 27

Skodon hämtas o. hemsändas.

Obs.! FÖRSTADSBOR. Obs.!

Reparationer mottagas genom följande inlämningsställen:

Lemnell's Express, Engelbrekts-
gatan 3, E. Walléns Cigarraffär,
Stadsgården 22, Paketinlämningen,
E. Sjöberg, Mästersamuelsgat. 68,
Sv. Pressbyråns kiosk vid Rop-
sten, Sv. Pressbyråns kiosk vid
Hornstull, Konsumenternas Eki-
peringsaffär, Grevgatan 9.

'Äkta Franska

högkoncentrerade Liköressencer
för hemberedning av Likörer. Varje
flaska avsedd för en liter färdigbryggd
Likör à kr. 1.50 per flaska, 6 flaskor
franco.

Följande sorter rekom. Anisette, Ca-
cao, Curacao brun och grön, Char-
treuse, gul och grön, Rose och Munk.
Återförsäljare rabatt.

FABRIKEN ZELOS, Göteborg 1.

Köksbordet TRIETT

(Tre bord i ett med sju olika bakredskap) tillverkas av
A. O. Warolén, Falköping-R.

BAKRECEPT

Det är en tro på många håll,
att Växtmargarin icke alls lämpar
sig för bakning, men detta är ett
stort misskännande av varan, åtminstone V:d ARBOGA
Växtmargarin beträffar. Detta
Växtmargarin, som dagligen får en
ökad omsättning och som snart
anses absolut oumbärligt i varje
hushåll, har så väl avvägda propo-
rtioner i sin sammansättning,
att det icke blott är en delikatess
för smörgäsbordet, utan även med
största fördel lämpar sig till mat-
lagning och bakning. De bakre-
cept, som härmed följa, äro endast
utvalda, beprövade sådana. De
komma helt säkert att bli värderade
av varje husmor, bevisande,
som de äro, om sanningen av
ovanstående.

Havre-Kex. 2 hg. *Arboga*
Växtmargarin, 4 hg. Ångprepa-
rerade havregryn, 2 hg. socker
arbetas samman. Degen plattas
tunn, kakor tagas ut med mått
och gräddas ljusbruna.

Konjaks-kransar. 425 gr. *Ar-
boga* Växtmargarin, 635 gr. mjöl,
210 gr. socker, 1 vinglas konjak.
Margarinet tvättas, mjölet siktas.
Allt samarbetas väl till en smidig
deg, som sedan rullas till smala
stänger. Stängerna viras om var-
andra två och två och böjas till
kransar, som gräddas i ej alltför
het ugnsvärme.

Engelska tébröd (rockcakes).
125 gr. kallt *Arboga* Växtmarga-
rin, 2 dcl. mjölk, 1 dcl. strösocker
arbetas med tvneva gafflar i
ett fat. Arbeta sedan på samma
sätt hastigt in 310 gr. vetemjöl,
varmed siktas 2 rågade téske-
dar jästpulver. Degen bör se grymig
och ojämn ut. Lägg med gaff-
larna små klumpar av degen på
bakplåten. Gräddas i varm ugn
strax före servering. Olika smak
kan erhållas genom att tillsätta
korinter, citron, vanilj etc.

Arboga-kakor. 100 gr. urtvättad
Arboga Växtmargarin, 1 stort
ägg, 1 stort skedblad grädd, 180
gr. socker, 320 gr. vetemjöl, en
knivsudd hjorthornsalt arbetas
samman. Degen kavlas ut, kva-
dratformiga kakor uttagas med
sporre. I kakornas sidor utskä-
ras flikar, som vikas över ett
syltbär i kakornas mitt. Gräddas
ljusbruna i varm ugn.

Té-cigarrer. 50 gr. urtvättad
Arboga Växtmargarin, 4 hela
ägg, 400 gr. pudersocker, 630 gr.
mjöl, i bitar skuren sötmandel, 1
tésked hjorthornsalt arbetas sam-
man. Degen rullas till c:a 3 cm.
breda stänger, som gräddas i ej
för varm ugn och skäras till
kubbar, innan de hunnit svalna.
Torkas i ugn som skorpor.

Råg-kakor. 400 gr. *Arboga*
Växtmargarin, 320 gr. vetemjöl,
300 gr. rågsiktmjöl, 200 gr. strö-
socker, 2 téske-
dar jästpulver. Smöret urtvättas, mjölet siktas
med jästpulver. Ingredienserna
arbetas väl samman och degen
ställes att stelna. Degen kavlas
sedan tunn, naggas, runda kakor
med ett litet hål vid sidan uttagas
med mått. Kakorna gräddas
ljusbruna.

(Forts. å nästa sida.)

Margareta

Sveriges Kronprinsessa. En minnesteckn.
under många medverkan utgiven av *Lot-
ten Dahlgren o. Julia Svedelius*. Har er-
hållit de mest entusiastiska lovord av hela
svenska pressen. 3:e uppl. Häft. 15 kr.,
klotb. m. guldsn. 25 kr. Lindblads, Uppsala.

GUMMANS Tvättpulver

-de &
ändå de
bästa.

FABRIK I
IDOL
GISLAVED

-Alltid lika fräiche och ungdomlig!
-Ja, crème amoureuse o Idols övriga
skönhetsmedel ha er förunderlig
verkar.

Även direkt från fabriken.

Av SANGALLA the

rekommendera vi
våra kända märken
"PEKOE SOUCHONG"
"IMPERIAL"
"ORDINARY"

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS

torrade bläbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och
enkla att använda. Bären ge utmärkte soppor. Lingonen
ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig
fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning med-
följer varje kartong. Finnas i varje välortad specialaffär.

OBS.! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

Varje familjeförsörjare bör bereda sina efterlevande

Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återropas.

STORKYRKOBRINKEN 11 - STOCKHOLM

En alltid välkommen JULPRESENT

är en flaska

ESTERIA-PARFYM

Framställes i sex olika
blomdofter, nämligen Viol,
Liljeconvalje, Syrén, Rose,
Reseda, Hyasint. Finnes ar-
tikeln ej å Eder plats, re-
kvirera direkt från oss, med
angivande av vilka dofter
som önskas. Pris Kr. 2: —
pr st., 3 fl. portofritt. Obs.
det enastående billiga priset.

Knut Lundqvists Tekniska Fabrik
Växjö

Solo-Kaffe

från

Aktiebolaget Malmö Kaffe-kompani

är det bästa

Java-Kaffe

VARU-MÄRKE

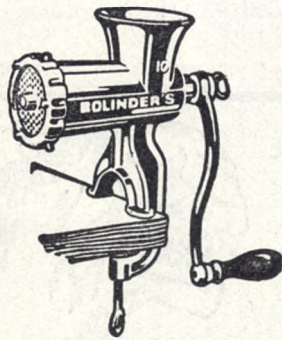
INREGISTRERAT

mot Snuva, Huvudverk, Hämorroider. Finnes på alla apotek. Nederlag: Kronans Droghandel, Göteborg. Begär Gratisprov.

COLGA'S OVERALL

är den förnämsta lavendel-tvälen.

BOLINDER'S

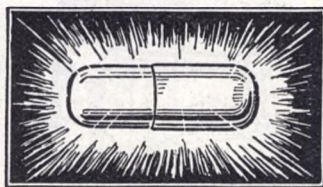
KÖTTKVARNAR

Äro de erkänt finaste i marknaden. Tillverkas i två olika typer för malning av alla slags födoämnen.

BOLINDERS - STOCKHOLM

GIFT ER ALDRIG

från Ni besökt Bröderne
Åjungrens Möbelfabrik, Adolf
Fredriks Kyrkogata N:o 2.

SPIECKERS SANOKAPSLAR

stärka nerv- och muskelsystemet, skänka ungdomlig spänstighet, levnadsmod och energi, samtidigt som de undanröja trötthet, sömnlöshet och svaghets-tillstånd. Finnas å alla apotek och drogaffärer eller expedieras efter rekvisition från undertecknade, portofritt.

Ask om 10 kapslar (för 10 dagars bruk) kr. 2.25.

Ask om 20 kapslar (för 20 dagars bruk) kr. 4.25.

Liten kur (5 stora askar) kr. 20.—
Stor „ (10 „ „ „) kr. 38.50

Generalagenter för Skandinavien:

Harald Westerberg & Co.

— Göteborg. —

Jeanne d'Arc är en av de kvinnogestalter, som våldrig upphöra att fängsla de ugas sinnen. Den uppburna tyska författa innan fru Adolf Hoffman ger i sin nya bok »Flickan från Domremy» en varmhjärtad o. medryckande framställning av denna enastående unga flickas gripande levnadssaga. Pris 3 kr. Lindblads Förlag, Uppsala.

Colman's

STÄRKELSE (RIS)

i askar i olika storlekar och 2 kg. paket

Colman's

Repr.: GUST. F. BRATT & Co., Göteborg

Det är så långsamt att vinka.

Men när han med sig, som han lofvade en gång, så ZADIG Divinia, då förliater jag allt!

Leo-Piller

äro framställda i samråd med framstående specialister i mag- och tarmsjukdomar. Användes av läkare samt på sjukhus och kan tryggt rekommenderas som

ett utmärkt avföringsmedel

Fås å alla apotek.

Tillverkas av
A.-B. LEO, Helsingborg.

Jumpers och Sweaters

stickar man bäst själv med ledning av Olga Nybloms nyutkomna handbok. Kr. 1.75 hos alla bok- och pappershandlare eller från Wahlström & Widstrands förlag, Stockholm 3.

Nationaldräkter

materiel, detaljer, strump. på best., fråg besv. mot dubbelt porto. Svenska Nationaldräkter, Idung, 5, n. b., Sthlm. OBS! Beställ i tid till jul!

EN KOPP HULTMANS RENA CACAO

Arboga-skorpor. 300 gr. Arboga Växtmargarin, 850 gr. mjöl, 125 gr. socker, 3 dcl. mjölk, 3 rågade tésckedar jästpulver, 30 st. kardemummor. Degen rullas till små bullar, som gräddas ljusbruna, skäras medan de äro varma och torkas i ugn. Dessa skorpor bli enastående möra och goda.

Kanel-kubbar. 425 gr. Arboga Växtmargarin, 500 gr. mjöl, 105 gr. socker, 2 äggulor. Växtmargarinet urtvättas. Ingredienserna samarbetas. Degen rullas till stänger, som sedan rullas i kanel och socker. Stängerna delas till klubbbar, som gräddas väl.

Shortbread med ris. 250 gr. Arboga Växtmargarin, 150 gr. rismjöl, 250 gr. vetemjöl, 125 gr. strösocker. Det siktade mjölet och sockret sammanblandas väl. Smöret arbetas in, och allt knådas till en smidig deg. Degen kavlas tunn, med sporre utskäras trekantiga eller snett fyrkantiga kakor, som gräddas ljusbruna i svag ugnsvärme.

Enkel sockerkaka. ½ kaffekopp smält Arboga Växtmargarin, 3 koppar vetemjöl, 2 koppar fint socker, 3 ägg, 1 kopp gräddmjölk, 2 tésckedar jästpulver, mandel eller vanilj efter smak. Alltsaman röres väl ihop och gräddas 30 minuter i jämnhet ugn. (Annon.)

20,000 kr.

giva vi våra kunder aldeles gratis möjlighet att vinna vid dragningen i Svenska Statens Premieobligationslotterri i december i år. Vi ha nämligen beslutat att till var femte av våra kunder som rekriverar en tub av vår berömda HUDCREME ANTIFINOL och samtidigt med rekvisitionen insänder likviden för densamma 2,50 + porto = 2,90 samt till var och en som rekriverar på en gång fem tuber ANTIFINOL och med rekvisitionen insänder likviden 2,50 pr tub = 12,50, såsom gäva giva ett vinstdelaktighetsbevis upptagande en obligationsserie och nummer. Detta bevis berättigar innehavaren till en tiodel av den på obligationen ifråga eventuellt utfallande vinsten vid decemberdragningen i år. Högsta vinsten är 200,000:— kr., en tiodel därav är 20,000:— kr. Kanske ni genom att rekrivera en tub ANTI-FINOL, som är den erkänt bästa hudcremen för skönhetsvård och därför giver mer än full valuta för sitt pris, även kan bli vinnare av 20,000:— kronor aldeles gratis. Märk detta enastående erbjudande, som vi göra Eder! Rekvisera i dag!
A.-B. ANTIFINOLFABRIKEN,
— Göteborg. —

Tag en snabbkurs i engelska språket!

Det är ingen tid att förlora. Bry Er därför inte om de gamla, långtråkiga metoderna i språkundervisning. Välj den nya! Den för på en gång snabbt och säkert till målet. Den är intressant, vederhäftig och billig. Kursför. är den kände språkmannen lektorn i engelska språket fil. dr V. Bladin.

En modern och praktisk kurs för moderna o. praktiska människor.

Begär å brevkort vårt illustr. specialprospekt jämte provundervisning som vi lämna gratis.

Noréns Korrespondensinstitut

Skolgatan 11, MALMÖ.

SKÅNSKA DAGBLADET

MALMÖ

är landsortens mest spridda tidning.

Effektivaste annonsorgan för stad och land.

I förhållande till upplagens storlek billigaste annonspriser.

Söndagsbilagan
HEMMET

utkommer varje vecka i 16-sid. format

Spännande följetonger - Lättläst - Intressant

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och Äktenskapskillnadsml. Boutredningar och arvskiften. TESTAMENTEN

Advokatfirman

Andén & Staël von Holstein

Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein
Lilla Vattugatan 14.

Riks 7576, 24488. Allm. 18886

SPRINGMADRASSER

Nutidens populäraste Resärmadrass. Ytterst billig. Begär vår senaste prislista. Obs! Stor prisnedläggning. A.-B. Skandinaviska Sängresärfabriken Tel. 344. Karlstad. Tel. 344.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram. Finnes å alla apotek.

VÄVNADER, KONSTSMIDEN och ALLMOGEMÖBLER.

Beställningar mottagas. Stifullt arbete. Begär offert.

Tänk alltid på **NORMANS**

vid behov av Glas och Porslin. Tegnergatan 23. — Odengatan 41.

"Intyg om Rättut"

"Har mottagit paketet och fann det utmärkt blott man gör precis efter beskrivning. Vill rekommendera det till alla. Med tack.

Klara Karlsson, Tännö."

Pris pr pkt 1.25.

BERNER & ZETTERSTRÖM, Göteborg D.

Säljes å apotek, färg- och kemikaliefaffärer samt specieraffärer på landet.

KINAMAGASINET

specialaffär för Kinesiska varor: Handvävda Siden, vita och randiga Tvätt-siden, Råsiden 3:— mtr, Textilier, antikt porslin m. m. Obs! Äkta varor extra låga priser. Regeringsgatan 43 I tr., Stockholm. Riks 30 86.

Hemmets vävbok

av Elisabeth Wærn-Bugge fyller grundligt ett känt behov, nämligen det av en instruktiv handbok i vävnadskonst. (Gbg's Aftonbl.). Med 200 illustrationer. 5:e uppl. Häf. 4 kr. 3 50, Klotband 5 kr.

Lindblads Förlag, Uppsala.

Väggloss

Desinf. m. Amerik. Gassystem (ej cyanalkalium). Ej risk eller obehag för grannar. Skadar ej tyg eller möbler. Spec. i Kackerlackor, Mal och Vaggloss. Nordiska Desinfektions Anstalt. Riks 804 85 Stockholm Allm. 168 13

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget

Fonder kr. 62,000,000:—

gottgör å

Depositions- & Kapitalräkning

4 1/2 proc.

Lediga platser
och
Platssökande
endast
30 öre pr mm.

LEDIGA PLATSER
ENKEL, BÄTTRE FLICKA, van vid barn, sökes att sköta ett skolhushåll i Falun (3 fl., 1 g.) nästa termin. Lön 50 kr. pr månad. Betyg och referenser sändas till Prästgården Runnvika. Undervisningsvan

guvernans
event. Informator, seminariebildad eller med studentexamen sökas att undervisa gosse i 3:dje samt flicka i 1:sta klass elementarläroverk, den 15 jan. 1922. Svar med uppgift å ålder, fotografi, löneanspråk, samt utförliga referenser och betyg torde sändas till Fru Carin Thalín, Johannisberg, Västerås.

Sjuksköterska
erhåller plats den 1 januari 1922 vid Länslasarettet i Eskilstuna. Med platsen är förenad varannan månads natttjänstgöring. Grundlön 900 kr. pr år, dyrtidstillägg f. n. 30 %, 4 ålderstillägg å 120 kr., 1 mån. årlig semester med kostersättning. Pensionsrätt. Ansökan insändes före 15 december till Lasarettsläkaren.

Barnfröken
frisk, elementarbildad, helst musikalisk flicka önskas 1 januari till herrgård för tillsyn av tre barn i åldern 6, 8 och 11 år, varav de två äldsta gå i skola. Flera tjänare finnas. Fotografi, lönepretentioner och referenser torde insändas till Fru L. Holmquist, Läckby.

Vikarie
under ett år från och med den 1 februari 1922 önskas för föreståndarskan av 3:dje grad vid Piteå hospital och asyl; behöriga sökande äga att senast före klockan 12 den 14 januari 1922 till överläkaren ingiva sina till Kungl. Direktionen för Piteå hospital och asyl ställda, av behörigen styrkta merit- och tjänsteförteckningar åtföljda ansökningar. Piteå i november 1921. Hospitalsdirektionen.

Tvenne unga
bildade flickor som önska lära sig matlagning, bakning och för övrigt alla sysslor som förekomma i ett väl ordnat hem på stor herrgård, få plats som hushållslever emot en avgift av 150 kr. pr mån. Jungfrur finnas. Foto och ref. önskas. Svar till "Familjemedlem på herrgård", Sävsjö.

Bildad, omkring 25-30-årig, gladlynt flicka
får före 15 dec. plats som sällskap och någon hjälp i 2 personers hushåll. Jungfrur finnes. Svar till "Fritt vivre", Box 43, Trollhättan.

PLATSSÖKANDE
Plats önskas på nyåret
av 21-årig norrländska med folkhögskolebildning, å herr- eller prästgård, där god praktik i matlagning kan erhållas. Vid lön fastes ej avseende, vänligt bemötande huvudsak. Svar till "Familjemedlem S. P.", Iduns exp. f. v. b.

Ung, förlovad flicka
som vill lära hushåll önskar plats i bättre familj. Ingen lön, men familjemedlem. Svar till "Nyår 1922", Iduns exp., f. v. b.

Yngre, ensamstående bildad fru
från mycket gott föräldrahem söker lämplig anställning som värdinna eller matmors hjälp och sällskap. Huslig, sparsam och något musikalisk. Tacksam för svar till "Hemlös", Iduns exp. f. v. b.

20-årig flicka
med realskoleexamen och 1-årig praktik i sjukvård önskar plats i familj att undervisa barn eller sköta sjuk person. Svar till "Arbetsglädje", Nerikesgatan 1, Borås.

Exam. Deutsche Kinderpflegerin
(Lette-Hans-Berlin) schwedisch sprechend, sucht Stellung zu sofort. Zeugnisse und Referenzen stehen zur Verfügung. Svar till E. Larsson, Box 316, Kristinehamn f. v. b.

Guvernanter
(högre och lägre stadiet) anmälda för värtermen.
HEMMENS PLATSFÖRMEDLING, Malmö. Tel. 7993.

17 års flicka
önskar plats i bättre familj att vara behjälplig med i ett hem förefallande göromål, där jungfru finnes. Van vid skötsel av barn. Någon lön önskvärd. Tacksam för svar till "Familjemedlem A. L.", Iduns exp. f. v. b.

I präst- eller herrgård
önskar 18-årig plats som husmoders hjälpreda och sällskap. Svar före jul till "Ömsesidig nytta och trevnad", Ronneby p. r.

INACKORDERINGAR
Doktorinnan Vilma Erikssons Vilohm
beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej.

I officersfamilj
på egendom nära Stockholm kunna 20 jan.—20 maj några unga bild. flickor från goda hem få lära hushåll och allt vad därtill hör, under erfaren husmoders ledning jämte all slags linnesöm, handarbete och vävn. för ex. lärarinna. Glat hemliv, trevl. elevrum. Svar till "Moderat pris", Box 43, Järna.

DIVERSE
Vackra lockar
kunna alla damer få genom att använda hårlocksstiftjädern "Mary", amerikansk metod. Vågar och lockar håret på några minuter. Ingen bränning som fördärvat håret. Pris pr sats med bruksanv. 1.75, + porto mot postförskott från
A. H. FORSGREN, SANDVIKEN 3.

Lider Ni av huvudvärk och nervsmärtor?
Om Ni alltjämt lider av huvudvärk, reumatism, ischias eller neuralgi, därför att de medel, Ni använt, icke hjälpt eller åstadkommo sve ttningar, hjärtklappning och susning för öronen, så försök med Dr. Stohrs Kephaldoltabletter. De skola hjälpa Eder och äro fullkomligt oskadliga för hjärta och andra organ. Användas sedan åratals av de främsta kliniker och läkare med de bästa resultat och utmärkta rekommendationer. Finnes å alla apotek.

Billiga Julklappar Damer!
gör ett besök i
KAMMARHANDELN
1 David Bagaresgata 1 tr.
MADAME SOIE.
Affärstid 12—6.

Babyutstyrslar
Vackra och välsydda av finaste tillbehör Kr. 10.50
Lakan och örngott " 8.—
Dopklänning och mössa " 6.—
Mönster medföljer.
Dagmar Jacobsens Vitvaru- och Linnesömnadsaffär, Borås.

Babyutstyrslar
Verkligt förstklassiga, finaste tillbehör och välsydda. Hel utst. Kr. 10.—
Extra fin kr. 14.— med engelsk blöja och gördel samma pris. Bärmantel kr. 4.—. Lakan och örngott av noblessväv; äkta handknäpplade spetsar Kr. 9.—. Mönster medfölja.
FRU CLARA LINDQVIST
Övre Kvarngatan 32 — Borås.

God inkomst
i dessa svåra tider erhåller den som blir kommissionär för IDUN 1922

Tillskriv
IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik
medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.
Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

Professor PATRIK HAGLUND
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik R. T. 7025, Stureg. 62, Sthlm S. T. 8301. För behandling av stödje- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar.

D:r A. KARSTEN
Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av
reumatiska åkommor.

Tandläkare Hj. Ström
Birgerjarlgatan 98 1/2 tr., Stockholm.
Emalj-plombering.
Riks: Vasa 6 87 - Allm. 224 48

Doktor T. Sjögrens Röntgeninstitut
Sturegatan 8, Stockholm.
UNDERSÖKNING
av sjukdomar och skador i bencystemet, lung- och hjärtsjukdomar.
BEHANDLING
av hudsjukdomar (ss. kronisk eczem, hudkräfta, här- och skäggsvamp), körtelsvulster, struma, neuralgier m. m. Mottagning 2—3 helgfria dagar. R. T. 39 85. A. T. 83 99.

GÖTEBORGS GYMNASIKA INSTITUT
Östra Hamngatan N:o 45
Förmåligaste specialkurs i MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK
Ny kurs börjar den 15 Januari.
I kursen ingår kostnadsfritt undervisning i
Pedagogisk gymnastik, Ortopedisk behandling, Elektrisk behandling, Värmebehandling, Zander-gymnastik, Förbands- och samaritkurs. Begär illustrerat prospekt.

Gymnastikdirektörsexamen
avlagges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 15 sept.
Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Den amerikanska kvinnan
är känd för sin persikolena sköna hy. Hennes hemliga medhjälpare i striden mot rynkig, slapp och oren hy är det nya överträffade skönhetsmedlet Velvet Complexion som är en mjölkliknande vätska sammansatt av äkta mandel.
Följ noga bruksanvisningen. Försäljes hos alla Parfymerier samt av importören AB PARFYMERI BARLACH, Stockholm C.
Pris pr flaska 5.— och 8.— kronor.

Herbas Fotkur
är det förnämsta medel för fötternas vård. Verksamt mot ömma och svullna fötter, liktornar, valkar, ledknölar, kyskadior, nageltrång, fotsvett o. d. Pris pr sats Kr. 2: 50. Säljes pr postförskott + porto från
VARULAGRET WASA,
Kemikalieavd.
Stockholm 2.

Hämorroider
försvinna efter några dagar vid användning av HÄMOSALVAN från Kem. Tekn. Fabr. Elefantén, Göteborg.
Pris kr. 10:— pr stor burk mot postförskott eller förut insänd likvid.

Fräkencrème
Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6: 50 + porto. Försändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

Crème o. puder
att användas vid skötsel av späda barn, Baddunderlag, Dinappar, flaskor m. m. Babybyxor, impregn.
I parti och minut billigast från
Carl Stangenberg,
10 Hötorget, Stockholm.
A. T. 28690. R. T. 7762.

Filip Holmqvists Handelsinstitut
Statsunderstött och under statsinspektion. GÖTEBORG.
Student-, Bank- och Korrespondentkurser. Gymnasialavdelning. Handelsskolans avdelningar för folkskolebildade.
Värtermen börjar 9 jan. 1922. 34 lärare. C:a 800 elever årligen. Platsförmedling. Begär prospekt. Egen läroverksbyggnad.

VÄSTERNORRLANDS ALLEHANDA
GRUNDLAGD 1874
HÄRNÖSAND
DAGLIG MORGONTIDNING
ETT UTMÄRKT ANNONSORGAN

Rädda modernäringen!
Ung lantbrukarfamilj vädjar till någon av jordbrukets verkliga vänner om erhållande av ett lån för amortering å 4,500—5,000 kr. mot säkerhet. Svar avvakts tacksamt under adr. "God gärning", Iduns exp. f. v. b.

Ny hushållskurs
anordnas å stort pensionat i Leksand under tiden 10 jan. till 10 april 1922. Kursen ledes av skicklig, erfaren föreståndarinna. Pris 200 kr. pr månad. Förfrågningar besvaras av Fr. A. Gustafsson, Leksand.

Ny hushållskurs 1922
15 Januari—15 Maj.
Prospekt mot porto. Övertinnan A. Hylltén-Cavallius, f. Frick. Sandvik, Smål. Burseryd.

Flickpensionen å Villa Vettra
Villa Vettra, naturskönt beläget vid Vätterns norra skärgård. Ny kurs 1 febr.—1 maj. Undervisning meddelas bildade flickor i enklare och finare matlagning, bakning, slakt och konservering samt alla husliga sysslor, finare linne och klädsömnad, all slags konstsovmad, vävnad, läderplastik och franska. Skickliga examinerade lärarinnor. Nutida praktiska bekvämligheter. Angenämt hemliv. Prospekt mot porto. Riks Sundbohammar 10.
Fru ELVIRA GÖBEL, Hammar, Askersund.

INGENJÖRS-AKADEMIEN
Wismar a. d. Ostsee.
Avdeln. f. maskinteknik, elektroteknik, arkitektur, bygn.-ingeniörsvetenskap. Intr.-villkor: Realskoleex.

Rynkor komma av för torr hud. Akta Er för dessa skönhets fiender genom att ge iva huden näring. Den bästa får ni av S:ta Birgittas äkta Citron-Crème.

En liten lyckoböna.
Babys första klädning i vit opal med handbroderi Kr. 12.—. D:o i ljusblått eller skärt tillklippt med arbetsbeskrivning Kr. 4.50. Till landsorten mot postförskott.
Fru B. LIDBÄCK, 53 Valhallavägen, Stockholm - Riks 58 26.
FRU CASPERSSONS, Örebro Babyutstyrslar rekommendera sig själva. Obs.! Affären 10-årig.

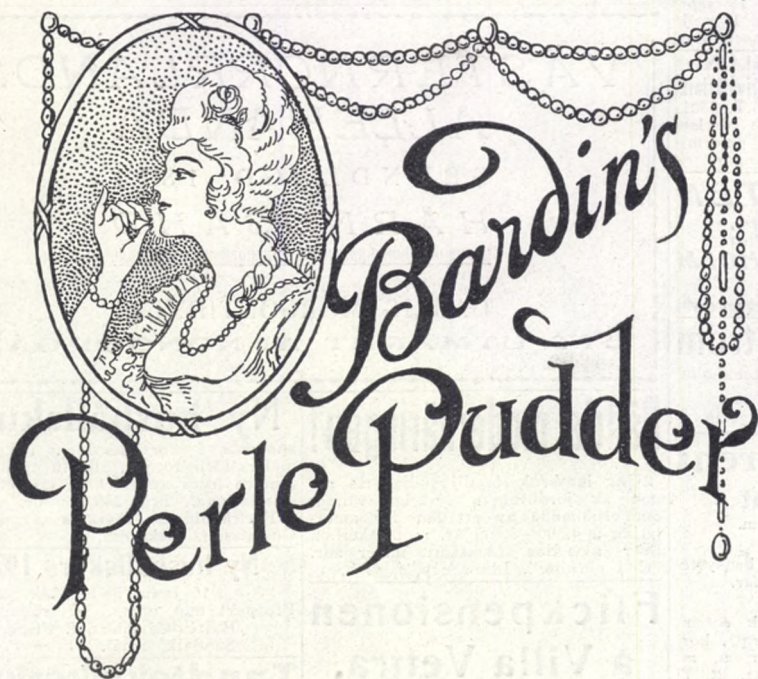
Äkta Valnötsdekott
mot grått hår 3.50 pr flaska.
GUST. ZADIG, Södergatan, Malmö.

Utmärkta organ för annonsering i landsorten:

Avesta: Avesta-Posten.
Borlänge: Borlänge Tidning.
Borås: Borås Tidning.
Engelholm: Engelholms Tidning.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
Falun: Falu-Kuriren.
Gevle: Gevle-Posten.
Halmstad: Hallandsposten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad
Höganäs: Höganäs Tidning.
Jönköping: Smålands Allehanda.
Kalmar: Barometern.
Karlskrona: Tidningen Karlskrona.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
Karlstad: Värmlands Läns Tidning.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren
Landskrona: Landskrona-Posten.
Linköping: Östgöten.
Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.
Lysekil: Lysekils-Posten.
Malmö: Skånska Aftonbladet.
Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
Mora: Mora Tidning.
Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Nyköping: Södermanlands Nyheter.
Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.
Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Säter: Säter Tidning.
Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Uddevalle: Bohusläningen.
Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Visby: Gotlänningen.
Växiö: Smålands-Posten.
Örebro: Örebro Dagblad.
Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.
Östersund: Jämtlands-Posten.

BARDIN & CIE PARIS
Poudre de Perles Fines.

Bardins berömda pärlpuder

vitt, rosa, hudfärg, rachel, gul, korall, rubin, brunt etc.

Föryngrar och förskönar

Fås i alla parfym- och kemikalieaffärer

Ensamförsäljare för Skandinavien och Finland:

Madsen & Wivel, Köpenhamn

JAMAICA
BANANER
FRUKT OCH MAT
MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

Recept gratis!

Tillskriv

The Banana Company A.-B.

Norrlandsgatan 16 - Stockholm.

Genom praktiska försök vid Statens provningsanstalt är odisputabelt påvisat att svårt smutsat tyg blivit fullständigt rent genom kokning med *Lundstedts Tvättmedel* under 25 min. utan skrubbing eller borstning och detta vid 50 tvättar å rad, varefter tyget ännu höll över 82 procent av sin ursprungliga styrka.

C:a 25 öres direkt inbesparing pr kg. tvätt. Ingen, som noga följer beskrivningen, kan misslyckas vid tvätt av kläder, gardiner, siden, ylle, silver eller oljemålade föremål. Intet tvättmedel i världen överträffar Lundstedts.

MACK SENNETT'S

nya 6-akts komedi har inom kort sin premiär i Stockholm

A SMALL TOWN IDOL

I huvudrollerna:

Ben Turpin, Phyllis Haver, Louise Fazenda, Marie Prevost, Charlie Murray

Filmen har gått för fulla hus i omkring 2 månader på Broadway i New York och senast haft sin premiär på World Cinema i Köpenhamn, där den gjort stor succès

SKANDINAVISK FILMCENTRAL